

Aṅwà'ànə **INNŪ NLWÌ'INJĪM**

NJI'INNŪ ANWÀ'ANƏ YŪ

A aṅwà'ànə yŭ aa a le ṅṅwà'ànə Jɔn, ṅgàṅntoo Kristo, mu Zebedee. Jɔn à le ntswe aa a kîṅkî Patmos tsɔ ṅgàṅàtsaṅ nlon mə à le si swonə nî ntoo yî ñsigìnə nlon Yesu Kristo aà (1.9). Aa noò yîi mə à le nyu'u innù jîi mə i tswe fàa múm àṅwà'ànə ṅṅwa'anə aà. A le ṅṅwà'ànə aa a mbo ṅghotə jîi mə i le ntswe a mbù'u Asia aà (1.4,11), nî a mbo bìKrisèn bîtsim bîi mə bi le si tso'ɔ nî àkòrê yaa a nî idigè jîi mə baRoma le si bu'utə aà.

Kaisa à le nlògìnə ṅka ntsɔ'ɔ nî àkòrə bìKrisèn bîi mə bi le ntuu a mmii yi aà. A le si twonə nii yumbon ni “Augustus”, “ṅgàṅywèensə bê,” n̄twon n̄twonə nii ni “Nwĩ.” A le ṅghìrè bi boɔ m̄ṅkobè mi a nî mbù'u idigè jîi mə à le si bu'utə aa tsi'ĩ tsim, ñswon ni mə tâ bè bîtsim ka n̄tɔ nî ṅjoo mmà'à nii ghu, a ndi'i mə bo yu'unə nii. La boɔ bi Kristo le ntuu a mmii m̄ṅkobè ma mú, nlon mə bo le mbii mə bo tswe n̄ Nwĩ aa tsi'ĩ yî mɔ'otê, ṅkî ntswe aa tsi'ĩ n̄ Mmà'àmbi yî mɔ'otê. Ma mùu ajàṅ bi le si tigə n̄swatə n̄ waa niṅə ni a atsaṅ, ṅkwerə n̄ ṅjoò jyaa, n̄di n̄ ṅgì'i a nu bo tsi'ĩ a mbuu mbuù. Jɔn a tigè ṅṅwa'anə aṅwà'ànə yŭ a nlə'ətə m̄ntiì myaa i kii d̄iintè waa. N̄swonə ni a mbo bo mə Kristo à ni Mmà'àmbi, Nwĩ a bê 'Mbu'utè mbî yîi mə

à ka yĩ gha'a ibi bo bì idà'à, ni m̀dà'à m̀tsim a nsye k̀ aburə, i ta ŋgi'i a nu bo. Nswonə ni mə t̃a b̃o bi Kristo bì tan̄ti, mbii ŋgi'i ŋghɛ nlwĩ'isè, òlɔŋ mə Mmà'amb̃i à ka w̃ɔsə z̃i i yàrə ŋgu'u yàà.

Jɔn à swɔŋ mə àŋwà'ànə yũ à n̄i ìnnù j̄i mə Yesu Kristo à lɛ mfi'isə ndi'i, a b̃ê ìnnù j̄i mə Nwĩ à lɛ mfa ghu mbo mə t̃a à di'i a mbô ñgãŋfà'â j̄i, a b̃ê ìnnù j̄i mə “i ka w̃ɔsə f̃è'è.” (1.1). Nwĩ à lɛ ntoo aa angel yĩ mə t̃a à di'i ìnnù ma jú ghu mbô (1.1; 22.16). Ma mùu aj̃an àŋwà'ànə ma yũ à n̄i ñtoò Nwĩ (1.3; 22.7,10,18,19). A b̃ê ànnù ȳi mə Nwĩ a wa'asè ni b̃ê b̄i mə bi fi'itə k̀ ŋki ŋku'usə annù ghu aà (22.18,19). Ka mə Jɔn à swɔŋ mə àŋwà'ànə yũ a di'i ìnnù j̄i mə i ka w̃ɔsə f̃è'è aa, a ghàà ñswonə aa ìnnù j̄i i ka yĩ f̃è'è, ìnnù j̄i ghà'àtè, a noò ñj̃m, a noò ȳi mbi yũ i ka yĩ lwĩ'i t̃a Mmà'ambi a tigə mbu'utə mb̄i ñtsimə aà. A b̃ê ñji'i ànnù ȳi mə ìkùmə àŋwà'ànə ma yũ à n̄i “Ìnnũ Nlwĩ'ìnj̃m” aà.

'Mbuu àŋwà'ànə ma yũ, à ni àŋwà'ànə ȳi mə (a b̃ə tsɔ) bi f̄urə ìnnù j̄i mə bi lɛ mbòontè, i tswé a alò'òsè aa, ñdi'i a mbo b̃è. Ñkùm yi a ni ñghàà n̄i baEglisi, i b̃ə aa “Revelation”, i yĩ ñghàà ni baGriki i b̃ə “apocalypse,” ñji'ĩ ȳi i b̃ə “m̄f̄urə”, k̀ “ñdi'ĩ”. Ka mə à n̄i ìnnù j̄i mə bi di'i mə bì yə aa, ìnnù j̄i mə bi ŋwà'ànə aa bo bì m̄n̄j̄i ȳi mə bi ŋwa'anə ghu aa, a k̄i mburə aa ki tswé tsi'ĩ a atu yu. Bi lògə aa ìlènsè ñdi'i n̄i ìnnù j̄i m̄'ɔ ghu, j̄i m̄'ɔ i tswé n̄i ìl̄l̄əŋə, bi ỹè n̄i ìnnù j̄i i swerə n̄tsyànə aà. Ma yũ a burè ka ki lòò ni mə bì t̄'ɔtə ìnnù j̄i ghà'àtè ghu. B̃è b̃ə t̄'e

ki tɔ'ɔtə bə mə akə boŋ a ku'unə mə tâ bì zi mə, àŋwà'ànə ma yû a le ŋkwetə bîKrisèn bii mə bi le si yə ŋgi'i aà. Bi le ŋwà'ànə a mbii mbii aa a mbo bo, a ŋghirə mə tâ bo ka mbe nî ànnù yii mə Mmà'à à le ŋkà'à a mbo bo aà (2.11,17,26,27; 3.5,11,12,21). Jɔn à le nswəŋ a laa mə innù jii mə i tswə fàa nî àŋwà'ànə aa i ka wàŋsə fè'è, ŋghirə mə bi ka nyu'utə nî 'Mmmà'à mbî. Ka mə Kristo kaa à burə tì bìi aa, kaa a sî ghirə mə tâ bê bi bì li'inə mə nòò n̄zì yì à tìgə a abô.

Kristo à ni yu yii mə àŋwà'ànə ma yû a logə nte'ε mbii, n̄di'i ŋû yii mə à ni ghu aà. A ni Mû 'Mbînjèrə wa, "fi tsi'i tsó bi leé ŋwa" (5.6), lâ mbə Akamantsò yii mə à kɔ'ɔ ləŋə ŋghεε ni mmà'a ntsyà i ki tìgə bu'utə, ìkùm yi i bə "Nìghàà ni Nwî" mbə " 'Mfò bìfò," ni "Mmà'àmbî bìmmà'àmbî" (19.11-16).

Bi yatê àŋwà'ànə yû aa laà:

1. Nji'innù aŋwà'ànə yuà 1.1-8
2. Njèè təə təə yì n̄lòginè, ni ŋwà'ànə ŋghotə jya ji sàmbaà 1.9—3.22
3. Nìbu'u ni aŋwà'ànə nya ni ìwenə ale jya ji sàmbaà 4.1—8.1
4. Ntàn jya ji sàmbaà 8.2—11.19
5. Ndêfò wa nì n̄nàà mìtsə'ə jya ji baà 12.1-13.18
6. Njèè təə təə j̄i mɔ'ɔ 14.1—15.8
7. Hkaŋ alwintəŋə Nwî jya ji sàmbaà 16.1-21
8. Ajàn mə Babylon à le ŋwò aa, bo bì ajàn mə bi le ŋgha'a naà mìtsə'ə ya, ni ŋgàŋntòò n̄bwe'esè wa, ni Devil aà 17.1—20.10
9. Ntsò'òtə m̄isa'à nòò n̄lwî'inj̄im 20.11-15

10. Abùrè yĩ fii, nì nsyε yĩ m̄fii, nì Yerusalem
yĩ m̄fii wá 21.11—22.5
12. Innũ j̄i m̄ J̄on à lε nswon̄ a nlwĩ'is̄e àà
22.6-21

Mìghàà mi nlògìn̄

¹ Aṅwà'ànè yũ a swon̄ aà ìnnũ j̄i lèèntè j̄i m̄ Yesu Kristo à lε mfi'is̄e ndi'i, a b̄è ìnnũ j̄i m̄ Nwĩ à lε mfa ghu mbo m̄ t̄a à di'i a mbô ñgǎṅfà'á j̄i, a b̄è ìnnũ j̄i m̄ i tswe nì wàn̄s̄e mfè'è aà. Kristo à lε ntoo angel yĩ a yĩ ñdi'i ìnnũ ma jũ a mbo ñgànàfà'á yĩ J̄on. ² J̄on, tsó ayəfə, à lε nswon̄ ṅgòṅ ìnnũ tsim̄ j̄i à lε nyə aà, ìnnũ ma jũ i swon̄è aa annũ ñlon̄ ñìghàà ni Nwĩ bo b̄i ànnũ ñĩṅkon̄ ya ȳi Yesu Kristo à lε si kè'ènè aà. ³ Mb̄oon̄ a mbo ñũ ȳi m̄ a twon̄ ñìghàà ni Nwĩ ma nú a mbo b̄è aà, m̄b̄oon̄ i k̄i ñtswe a mbo b̄è b̄i b̄i yu'u ntoo ma yũ ñghir̄e ñi ànnũ ȳi m̄ ni swon̄ aa nlon̄ m̄ nòò à t̄igə a ab̄o.

J̄on a tsà'àtə ṅghotə jya ji sàmbaa a ala'a Asia

⁴ Aa m̄ J̄on m̄ m̄ too aṅwà'ànè yũ a mbô ñghòtə jya ji sàmbaa a ala'a Asia:

Ìbòn̄ Nwĩ i tswe a mbo bù ñi m̄b̄oon̄ ya m̄ i lò a mbo yu wa ȳi m̄ à tswe, ȳi à lε ntswe, m̄ à ka ȳi k̄i b̄i z̄i aa, nlo a mbo izw̄i jya ji sàmbaa j̄i i tswe a nsi àb̄èrè Nwĩ aa, ⁵ ñki nlo aa mbo Yesu Kristo ȳi à ni ayəfə yi annũ ñĩṅkon̄, tsi'ĩ yu wa ȳi à lε ntsya mb̄i ñyween̄ ni ñiwo, ñt̄igə nsa'a ni b̄ifò bi tsim̄ fàa m̄bi aà.

Tsó m̄ Yesu k̄on̄è yi'inè, à lèè ñki ṅketə m̄ĩṅk̄ir̄è mi ìnnũ j̄i b̄i ji'inè a nu bi'inè ñi àlèè nú yi, ⁶ ṅghir̄e b̄i'inè t̄igə b̄isa'a bi ala'a b̄i'inè

nìbò m̀bè ñgǎñmà'a Nwĩ jii m̀ə i fà'a a mbo Nwĩngòñ Taà yĩ aa, tã ñìgha'a tswe ghu mbo bo àdà'a mbu'utə b̀è ñlwi'i ñĩñkoñè. Amen.

⁷ Nì zĩ àkè, wã à ka yĩ zĩ aa a múm m̀bà'à, tã mi'i m̀i tsim yə yi, tã b̀è b̀i tsim b̀ii bi le nsò yi aa b̀i yə yi; tã ñgwè'è mu ñũ ntsim fàa nsye ì tigə nyə'ə ndərə ñì àkìi yaa nlon annuu yii bi le ñghirè ghu nu aà. A b̀è lá. Amen.

⁸ Mmà'àmbi Nwĩngòñ à swǒñ m̀ə, “M̀è ni Alpha ñkì mbə Omega,” m̀è tswe, m̀è le ntswe, i yĩ kii bú zĩ, m̀bè Mbu'utəmbi.

Ajàñə Jɔn à le nyə Kristo a ñì ñjèè təə təə aà

⁹ Aa m̀ə, mumaà ghùù Jɔn, yii, a mum Yesu, m̀ə yə ñgi'i tsǒ bù ñkì ntswe a múm ànnũ ñifǒ Nwĩ tsǒ bù aa, ñkii mbii ñì ñgi'i ñì àtəñəntii aà. Bi le ñlògè gha ñghèè ñləə a kĩñkĩ Patmos ñlon m̀ə m̀è le si swonə ñìghàà ni Nwĩ bo b̀i ànnù ñĩñkoñ ya yii Yesu à le ñkè'ènə aà. ¹⁰ M̀è le ntswe a múm Azwĩ wa ñjwĩ Mmà'àmbi, ñyu'u ñjĩ a ñjĩm m̀è i ghaà ñitii ñtəñnə tsi'ĩ tsǒ ñtəñè. ¹¹ Nswon m̀ə, “Ñwà'ànə annù yii m̀ə ò yə aa a múm àñwà'ànə, ñtoo a mbô ñghòtə jya ji sàmbaa, a mbo Efeso, ni Smyrna, ni Pergamum ni Thyatira, ni Sardis ni Philadelphia, ni Laodicea.”

¹² M̀è le ñkarikə a gha m̀ə m̀ə yə ñũ wa m̀ə à le si ghàà a mbo m̀ə aa, m̀è kàrè m̀ə gha aa nyə itetè b̀ilám jii bi le nnañsə ni gold aa ji sàmbaa, ¹³ ñyə ñũ yĩ m̀ə'ə a təə wa a titii itetè b̀ilám m̀bè tsǒ Mu Nù, ñwɛ'ɛ àdanə atsə'ə, ñkì ñwɛ'ɛ ikò gold a ibii yu; ¹⁴ àtú yi bo b̀i ñnǒñtú ji fu'u buu tsǒ ñkikurə m̀aghum, Kè ibàrəburə; mi'ĩ mi khĩ

tsi'ĩ tsõ ñlwà mɔ'ɔ, ¹⁵ mĩkòrê mi bə tsõ àbwɛɛ yĩ bi nàñsè mē ñtɔɔ nsĩ'ĩ a ni ñikèntè ni aláà a bāñ, ñjĩ yĩ i jwu'ù tsõ mĩñkì mĩ ghà'àtè; ¹⁶ mĩnjòn mi sàmbaa le ntswe ghu mûm àbo yĩ mà'à, munwi ñtsò yĩ a itsə'ə mbèè tsimè aa a fe'è ghu ntsù; ñsĩ yĩ i tâ tsõ nòò ñtĩ àsi'ĩnè.

¹⁷ Mè yè mē yi aa, ηwo ghu mĩkòrè tsõ akwo ηũ. A n̄ñsè àbô yi yĩ mà'à a nu mè, ñswoñ mə, “Tsee ki bɔ'ɔ, mè ni ñtsyàmbĩ ñkì mbə ñlwĩ'ĩnjĩm, ¹⁸ mbə mē yĩ mè tswe ñtĩ aà; mè le ηkwo, lá yê, mè tswè ñtĩ i yĩ lwĩ'ĩ ñĩkoñè, mə ki ntswe ni bĩkey bi ñiwo bo bi bĩ mə bi ηa'a ntsübù'u ala'a bĩku bi bê. ¹⁹ Tsĩtsòn, ηwà'ànə innũ jĩ o yə aa, jĩ i tswe ghu aa, bo bi jĩ i ka bɔñ zĩ aà. ²⁰ A ηghèɛ a ñĩ ànnù yĩ mə a tswe alò'òsè ñlon mĩnjòn mû mi sàmbaa mĩi ò yə a mûm àbo mè yĩ mà'à aa, ni itetè lám gold jya ji sàmbaa, mĩjòn mû mi sàmbaa bə aa baangel bi ηghotə jya ji sàmbaa, itetè lám gold jya ji sàmbaa, i bāñnè mbə aa ηghotə jya ji sàmbaa.

2

Ntoo yĩi i le ηghèɛ a mbô ηghotə a ala'a Ephesus aà

¹ “Nwà'ànə a mbo angel ηghoté bàEphesus mə:

“Aa annù yĩ mə yu wa yĩ mə à tũgìtə mĩnjòn mya mi sàmbaa a mûm abo yo yĩ mà'à, ηkarə ni a titĩ itetè bĩlám bi gold jya ji sàmbaa mə a swoñə aa a yuà mə.

² “Mè zĩ ìfà'â ghuu, àjàñə mə ni nwùgə nũ yùù, ni àjàñə ni bii ηgĩ'i ñĩ àtànəntĩ aa, bo bi

àjànə kaa nì si kǒŋ nyə bè bii mə bi ghìrə ibi aa, lá nì bànǹnè mē ònywe'etə ijàn bē jya mə i twon ibìinũ waa nì ògǎŋntoo Kristo, kaa ŋki'ì bu bə aa, ònyə mə bo nì ògǎŋmbwe'esè. ³ Mè zi mə nǐ bii ŋgi'i nĩ àtànǹntii, ŋkii nte'ε ŋkɔŋə nĩ ònyê waa aa nlon ŋkwitũ òkũm ghâ; kaa nì burə tì kì ŋkaa. ⁴ Lá mə fa ifirê ghuu mə nì mē'è mə akòŋnè ya yĩ mə nì le ntswe nì yu a mbĩ aà. ⁵ Tâ nì tigə ŋwa'atə lá àjàn yĩ mə nì le mbə mbɔŋ wò aa, mbu mbəŋkə ghuu ŋka mfa'a nĩ ifà'à yĩ nì le ŋka mfa'a a mbĩ aà. A tsuu la bə bon mə aa zĩ a mbo bù, i lògə itetè bĩlám juu jya lò'òsè mə mbə nì tsuu ghuu bəŋkə. ⁶ Lá mə zi mə nì ghìrə yuà ànnũ a ku'ùnə: Nĩ bàa mifà'à mi baNikolatan mii mè kì mbàa aà. ⁷ Nũ yĩ à tswe nĩ itòŋnè aa tâ à yu'u annũ yĩ mə Ázwĩ Nwĩ a swon a mbô òghòtə jyâ aà. A mbo nũ yĩ mə à mà'a ntsyà aa, mə aa fa adà'a mə tâ à jì mĩntà mii mi lò nĩ àtĩ ntswèntii ya yĩ mə a tswe a mũm paradiso Nwĩ aà.

Ntoo yĩ ò le òghèe a mbo Smyrna aà

⁸ “A mbo angel òghòtə Smyrna, ŋwà'ànə mə, “Àâ ànnũ yĩ mə a lo a mbo yu wa yĩ mə à nì ntsyàmbĩ òki mbə nlwĩ'ĩnjĩm aà, mbə yu wa yĩ mə à le ŋkwo ŋki mbu mbii fu ntswe ntii aa a yulà:

⁹ “Mè zĩ ŋgi'i jii mə i kuu a nu bù aa, ŋki nzi annũ afumê yuu (lá nì nĩ ògàŋafù'ù). Mè kì nzi ajàn yĩ mə bè bya mə bi swonə nì mə bo nì bàYuda kaa wa'à bu bə aa bi ta ŋgi'i a ikum bù aà, lá bo banə mbə aa ògǎŋndànghòtə

Satan. ¹⁰ Nĩ tsuu ki bɔ'ɔ ŋgĩ'i yĩ i zĩ a ŋkuu a nu bù aa bê. Wa Devil à ka mà'a ghuu bĩ mɔ'ɔ a ndátsanjè, mə tâ bì ywe'etə ghuu, ajàn mə nàa yə ŋgĩ'i ghu a atũ ñjwi ji ñghum. Mbə tɛ'ɛ mbə bə mə nàa yə ŋgĩ'i i kwo, ñi ghèè ñi m̀bĩĩ ŋka mfa'a a mbo m̀è ñi ñtĩĩ ghuu tsĩm boŋ m̀è aa fa atsè'ətu ñifɔ̃ ntswèntĩĩ a mbo bù. ¹¹ Nũ yĩ mə à tswe ñi ñtɔŋnè aa tá à yu'u annũ yĩ mə Azwĩ Nwĩ a swonə a mbô ñghòtə jya aà. Nũ yĩ mə à mà'a ntsyà aa kaa ñwò ñi mə mi ywe'e mi mbaa kaa m̀è aa yĩ wa'à yi lænsè.

Ntoo yĩ mə i ghèè a mbo Pergamum aà

¹² “A mbo Angel ñghòtê Pergamum, ŋwà'ànə mə,

“Aã ànnũ yĩ mə a lo a mbo ñũ wa yĩ mə à tswe ñi munwĩ ñtsò m̀bèè ñtsĩm wa yĩ a tsə'ə aà: ¹³ Wa m̀è zi adigə yĩ mə ñi tswe ghu aà, wa adigə mə abèrè Satan a təə ghu aà, ñi tswa ikũm gha ŋkwo ghu, kaa ñi lɛ ŋkĩ'ĩ k̀i ñtuu abiintĩĩ yuu a nu m̀è, ñkɔ'ɔ ŋku'u wa ñjwi Antipas, àyəfê ghà, mə à lɛ si fà'à a mbo m̀è ñi ñtĩĩ yi tsĩm, mə bi lɛ nzwitə a titĩĩ bù, wa adigə mə Satan a tswe ghu aà.

¹⁴ “Lã mə fa ifĩrê ghuu nlon bɔɔ bi innũ bĩ mɔ'ɔ. Nĩ tswe ñi b̀è bĩ mɔ'ɔ a titĩĩ bù mə bi bii annũ Balam, mə à lɛ ndĩ'ĩ a mbo Balak mə tâ à ghèè ntaansə ayoo a m̀anji, ŋkĩŋ baIsarael ghu aa, ñghirə mə tâ bo ji m̀iji m̀ii mə bi tɔɔ mà'a ñi m̀ĩnkobə ghu, ŋkĩĩ ñghirə ñi ànnũ ajirè aà. ¹⁵ Nĩ ki mbù ntswe ñi b̀è bĩ mɔ'ɔ bii bi bii ànnũ yĩ mə baNicolatan bi d̀ĩ'ĩ aà. ¹⁶ Tã ñi bəŋkə ghuu. A tsuu la bə, boŋ m̀è aa ghèsə zĩ a mbo

bù, i to waa ni munwĩ òtsò yĩ mə a fè'ε a ntsũ mè aà.

¹⁷ “Nù yĩ mə à tswe nĩ ìtòhñè aa tâ à yu'u annù yĩ mə Azwĩ Nwĩ a swon a mbô ñghòtə jyâ aà. A mbo ñù yĩ mə à mà'a ntsyà aa, mè aa fa a mana yĩ ñlò'òsè wa yĩ mò'ò ghu mbo, i kii fa ñgò'ò yĩ m̀fù'ù ghu mbo, yĩ mə bi ñwa'anə ikum yĩ fii ghu, yĩ mə kaa mbə ñù dàn a wa'à twon, ntsyátə ñù wa mə à kwèrê aà.

Ntoo yĩ ì le ñghèε a mbo baThyatira aà

¹⁸ “Ñwà'ànə a mbo angel Thyatira mə:

“Aà ànnù yĩ mə a lo a mbo Mu Nwĩ, yu wa yĩ mə à tswe ni mi'ĩ mi mi khi tsò nlwà m̀'ò aa, ni m̀kòrê mi mi khi tə tsò àbweε. ¹⁹ Mè zĩ ìfà'á ghuu, ñzi akòhñè yuu nĩ àbiiintì yuu, ñki nzi ajànə mə ni fà'a a mbo mè ñkii mbii nĩ ñgi'i nì àtànəntì aa, ñki nzi mə ìfà'á ghuu yĩ mə nì fà'a a njĩm aa i tsa yĩ mbii.

²⁰ “Lâ mè firə ghuu nlonə annù yûlâ, mə nì mà'àtə a Jezebel, m̀ngyè wa mə a twon ibii nú yi mə yu ni ñgàhntò Nwĩ m̀ngyè aa, mə à ka ndi'i nĩ ìnnù, ñkii mbwe'esə nĩ ñgãfà'á ja mə bi ka njirə, ñkii nji ni m̀ji mii bi tɔɔ mmà'à ni m̀nkobə ghu. ²¹ Mè fà mē noò ghu mbo mə tâ à bəhke yi ghu, la a tuù m̀bəhke mmà'àtə annũ ajirə yi yâ. ²² Yê nì, mè aa mà'à yi a ikuu ñghòò, i mà'à bê bya mə bo bo jirə aa, a m̀m ñgi'i yĩ ñtì. Mə mbə bi tsuu waa bəhke mmà'àtə ibi wa mə bo ghìrə aà. ²³ Mè aa ghòò bɔò bi zwitə. Tâ ñghòtə jyâ tsim ì tigə nzi mə mè laa mbə yu wa yĩ mə a lòò imòòntè bê bo

bì mĩntiĩ mi bē aà. Mè ka kii fa a mbo ñù nì bù ghùù a ajànə mə ifà'á yi i dī'ì aà. ²⁴ A mbô àbùgê yuu yĩ mə nì tswe a ala'a Thyatira aa, mə kaa nì sǎ annù yĩ mə a dī'ì aa bii aa, mbə bu bya bii mə kaa nì burə tì innù jya jii mə bi twonə ni ìnnù jĩ tsòtə a mum Satan yəgə aa, mə aa swonə a mbo bù mə, kaa mə aa wa'à ghuu nĩ àbè'è yi dān bū mbe'esə. ²⁵ Lâ tâ nì tswa tsi'ĩ ànnù yĩ mə nì tswe ni yu aa ñkwo ni yu nywe'e a noò yĩ mə aa yĩ zǎ aà.

²⁶ “A mbo ñù yĩ mə à mà'a ntsyà, ñki nləə mifà'á ma ñghèè ñywe'e a nlwĩ'isè aa, mə aa fa mida'a ghu mbo mə à aa mbu'utə itoo itòò.

²⁷ ‘Aa yĩ tigə bu'utə waa nĩ àtĩ atii,

i kii tigə sentə nĩ waa tsi'ĩ tsǒ bantòò bi aboo.’
Tsi'ĩ tsǒ ajànə mə mə le ñki ñkwerə mida'a a mbo Taà ghà aà. ²⁸ Mè aa ki fa fĩnjònə fi atitugə fya a mbo bo. ²⁹ Nù yĩ mə à tswe nĩ itòñnè aa, tâ à yu'u innù jya mə Azwĩ Nwĩ a swonə a mbó ñghotə jyá aà.

3

Anwà'ànə yĩ mə a ghèè a mbô ñghòtə a Sardis aà

¹ “A mbo Angel ñghòtə Sardis ñwà'ànə mə:

“Aá ànnù yĩ mə a lo a mbo yu wa yĩ mə à tswe ni İzwĩ Nwĩ jya ji sàmbaa, ni mĩnjònə mya mi sàmbaa aà, à swonə mə, Mè zĩ ìfà'á ghuu, nì bii ikum mə nì tswe bītī, lâ mbañnə ñkwokə. ² Bìnnə nì, ñniñ mītī a nĩ àyoo ya yĩ a burə a mbo bù, mə a ki ntigə tsi'ĩ a ñkwo aa, ñlonə mə mə yə mə kaa ìfà'á ghuu sǎ a nsi mi'ĩ Nwĩngònə

ghà Kaa i sị bôn maṅsə. ³ A nì wa'atə annù ya mə nì lə ɲkwɛrə ɲkí nyu'u aa, naṅsə nləə ma ya mbəɲkə nì ghuu. Nì bə tsuu bìnə bon màa zĩ a mbo bù tsi'ì tsǒ ñyèrə kaa nì wa'ǎ abàɲtə noò yĩ mə mè aa zĩ ghu a mbo bù aa zĩ. ⁴ Lâ nì bürə kɪ tswe nì m̀k̀m̀ m̀i mb̀m̀t̀è b̀ê b̀i m̀o'̀ò a ala'a Sardis; a bə bə b̄i mə kaa bi burə t̄i itsə'ê jyaa sɪɲə. Bo aa yĩ tigə karə bi'ibo n̄i itsə'è j̄i fù'ù ñlon mə bo ku'unə aà. ⁵ Nù yĩ mə à mà'a ntsyà aa, baa yĩ tigə wɛ'ɛ itsə'è j̄i fù'ù ghu nu maa ajàɲ, kaa tâ mè wa'ǎ ikùm yi a m̀m̀ àɲwà'ànə ntswênt̄i ya tsigitè. Mè aa yĩ tigə beentə ikùm yi a nsi Taà bo b̄i baangel bi. ⁶ Nù yĩ mə à tswe n̄i ɪt̄oɲnə aa, tâ à yu'u innù j̄i mə Azwĩ ya a swonə a mbô ñghòtə jyá aà.

Aɲwà'ànə yĩ a lə ɲghɛɛ a mbô ñghòtə a Philadelphia aà

⁷ “A mbo Angel ñghòtə Philadelphia, ɲwà'ànə mə,

“Aâ ànnù yĩ mə a lo a mbo yu wa yĩ mə à làa màṅsə ɲkɪ mbə annù n̄i kɔɲ aa, yu wa yĩ mə à tswe n̄i àkwà'anda David, mə a yi ɲa'a kaa ɲù dàn a wa'à bù n̄tsetə, bɛɛ a yi ntsetə kaa ɲù dàn a wa'à bù ɲa'a aa, à swɔɲ mə, ⁸ Mè zĩ ɪfà'á ghuu, yê n̄i, wa mè ɲà'à mə nts̄unda nte'ɛ a mbo bù, kaa ɲù dàn à s̄i n̄i m̀d̀à'á mə mbə a tsetə ghu tswê. Mè zi mə kaa m̀d̀à'á muu s̄i gha'atə. Lâ nì bàɲnə m̄ê ñləə n̄ighàà na kaa ɲkɪ'ì ikùm gha tuù. ⁹ Yê n̄i, màa ghìrə ɲgãɲd̄ãɲghòt̄ê Satan jya, mə bo swonə n̄i mə bo n̄i baYuda, kaa ɲkɪ'ì bu bə aa, m̀b̄aɲnə mbə

17 Nlon mæ ni swonɔ ni mæ Mè nĩ ñgàñàfù'ù, mæ kwè mæ ñghɛɛ nĩ mbĩĩ, kaa mæ sɪ ayoo tsu bɔnɔ,' lá kaa wa'à bannè nzi mæ ò laa mbæ, ñũ tì àyoo, mæ bi ko nĩ mĩlĩñnè ghò, m̃fum, mfə'ə, ñtswe nswèrè ñswèrè. 18 Mè tigè ñdi'itè nòo mæ toò yuu a atii gold yĩ mæ bi tɔɔ nì mɔ'ɔ, nsi'i a laa a mbo mæ, tã bə ñgàñkabə, ñki nyuu itsè'è ñi fù'ù a mbo mæ, m̃bɔɔntə nswèrè ñswèrè yò ya ghu, tã àtũ yo wa'à kà ñdirə; ñki yuu afũ mi'i nyɔ'ɔtə mi'i mo ghu mæ mbæ ò yê ìdìgè lɛ. 19 Bè bii mæ mæ kònɔ aa, mæ ghàantè nĩ waa ñkii ntsisə nĩ waa. Tsɔ mæ a bə laa, gaansə mitĩ mo, mbəñkə ghô. 20 Yê, wa mæ tèə a ntsũnda ñkwèntè. Mbê ñu tsu à yu'u ñji yà ñña'a ntsũnda, bon mæ aa ku zĩ tsi'i yi, i ji bi'iyu, tã à ki ñji bi'iyu. 21 Nù yĩ mæ à mà'a ntsyà aa, mæ aa fa ada'a ghu mbo mæ tã à tswe bi'iyu a abèrè nifɔ mæ, tsi'ĩ tsɔ ajànɔ mæ mæ lɛ mà'à ñtsya, ñtigə ntswe bi'i Taà ghà a nĩ àbèrè nifɔ yu aà. 22 Nù yĩ mæ à tswe nĩ itòñnè aa, tã à yu'u annù yĩ mæ Azwĩ a swonɔ a mbô ñghòtə aà."

4

Ajànɔ mæ bi gha'asə Nwĩ a aburə aà

1 Ma ya a ghè mæ ki tsyá, mæ yə ntsũ aburə i ña'anè ñtəə, mæ yu'ù ñji ya mæ i lɛ nte'ɛ mfoo ñghàa a mbo mæ a mbĩĩ aa, i ghaa a mbo mæ ñkoo tsi'ĩ tsɔ ñtàn, ñswon mæ, "Kɔ'ɔ nzi faà aa, tã mæ di'i innù ñji i ka fè'è a noò yĩ yũlā a tsyà mæ aa a mbo wò." 2 Azwĩ Nwĩ a burè ñkuu a nu mæ, mæ yê àbèrè a aburə, ñu yĩ mɔ'ɔ a ñañnè

ghu! ³ Nsĩ yi i tseɛɛŋkè tsi'ĩ tsõ ñgò'ò atìndùù jii bi twonɔ ni jasper bo carnelian aa, kùrìsè yĩ mɔ à le si kirə tsi'ĩ tsõ emerald aa a karisə abèrè yá. ⁴ Ibèrè jĩ mɔ'ò mighum mi mbaa ñtsò ji ñikwà i le ntə ɲkarisə abèrè ya, bìlii bì wè mighum mi mbaa ñtsò ñikwà kî ñstwetə ghu, ɲwɛ'ɛ itsə'è jĩ fù'ù, ñso itsə'ətu nifɔ itii gold a atu bo. ⁵ Mbəɲ ɲwà'akè, ɲkumə bo bì ɲji i ghaà m̄fɛ'ɛkə wa nĩ àbèrè ya, m̄ɲkà'à mi sàmbaa mi khĩ wa nsĩ àbèrè. Ma mú bə aa ɪzwĩ Nwĩ jya ji sàmbaa. ⁶ Wa nsĩ àbèrè ya, àyoo yi mɔ'ò a tswé tsõ ɲkĩ miyaa yii i kirə tso ɲkè'è, ɲjɛɛŋkə tsi'ĩ tsõ ñgò'ò crystal.

A ɲkarisə abèrè ya m̄bɛɛ tsim, ɲjoo jĩ mɔ'ò jii i tswɛ ntii aa ji ñikwà i tə ghu, mi'i luu a nu bo, ñtswe a ɲjĩm ɲki ntswe a nsĩ. ⁷ Ayoo ya yĩ ntsyambii a kirə tsõ nààŋgwyè, yĩ ayòɲntə a kirə tsi'ĩ tsõ mbòɲ, jii i ywe'e ji tarə aa, ñsĩ yi i finè yĩ ɲù m̄sòɲè, jii i ywe'e ji ñikwà, i bə tsõ maghoo yii a dārè. ⁸ Njoo jĩ swèrə ma jya ji ñikwà i tswɛ nì m̄bà mi nto'ò mi nto'ò. Mi'i mi luu ghu ɲkarisə a mum bo bì a abɛɛ. Bo yəð nĩ ìkòò ɲkaa ɲkĩ'ì kentè nĩ àsĩ'ìnè nĩ itugè, ñswonɔ ni mə,

“Nlāa m̄aɲsə, ñlāa m̄aɲsə! Mmà'àmbi Nwĩŋgòɲ Mbu'utəmbi, yu wa yii à le ntswe, ñtswe tsĩtsòɲ, i yĩ kii bũ tswɛ a noò yii a zĩ aà.”

⁹ Njoo jĩ swèrə jya jii mə i tswɛ ntii aa i yəð nì m̄kòò ɲgha'asə ɲkii ɲghu'usə, ɲkii mfa nĩ m̄bi'ikə a mbo yu wa yii mə à ɲàɲnə wa abèrè mə à tswɛ nlwĩ'ĩ nĩŋkonɔ aà. Bo yi ti yəð laa, ¹⁰ bìlii bya mighum mi mbaa ñtsò ji ñikwà bo wô a nsyɛ mmii yi yu wa yii mə à ɲàɲnə wa abèrè aa, mə à tswɛ nlwĩ'ĩ nĩŋkonɔ aà. Bo ma'à

ĩtsè'ətu nifɔ̃ jyaa jya wa a nsi abèrè ñswoŋə ni mə, ¹¹ “Mmà'ambĩ Nwĩŋgòŋ yĩ'i wa ò kù'ùnə mə mbə ò kwèrə ñìgha'a bo bì àghu'usè, ni m̀dà'à, ñlɔŋ mə ò le nnaŋsə njoò tsìm, ñkĩ ŋghirə mə tá ì tswè ntìì aa nĩ ñkòŋê yò.”

5

Nìbù'ù ni aŋwà'ànè nya bo Mu mbĩ ñjèrè wá

¹ Mè yə nìbù'ù ni aŋwà'ànè nĩ m̀ɔ'ɔ a múm àbo yu wa yĩ mə à le ŋaŋŋə wa abèrè aa yĩ mà'à. Bì ŋwà'ànè a mum ŋkĩ ŋwa'anə a abeε. Bì kwèrə nĩ ìwenə ale ji sàmbaa. ² Mè yə ñtìì angel a tɔŋnè nĩ ñjĩ yĩ ñtìì m̀betə ni mə, “Nù yĩ mə à kù'ùnə mə mbə a ke'etè ìwen ale jũ ji sàmbaa i ŋa'a nìbu'u ni aŋwà'ànè nũ à ni wò aa ε?” ³ Kaa ñù tsù à le ŋkĩ'i ghu tswê, a aburə kě a atu nsyε, kè a múm ñsyε mə mbə a ŋa'a nìbù'ù ni aŋwà'ànè nya ǹlentə mumə. ⁴ Mè naŋsə ñyə'ə nloŋ mə kaa bì le ŋkĩ'i ŋũ yĩ mə mbə a ŋa'a nìbù'ù ni aŋwà'ànə nya ǹlentə mum aa yê. ⁵ Ndiì wa yĩ m̀ɔ'ɔ a swoŋ a mbo m̀ maà noò mə, “Tsee kì yè'è, yê, wa yu wa yĩ mə à ni Naàŋgwyè àtsə baYuda, m̀bə ntigè ŋgìgè David aa, à mà'à mē ñtsya mə mbə a ŋa'a nìbù'ù ni aŋwà'ànè nya bo bì ìwen ale jya ji sàmbaa.”

⁶ Mè yə Mũ Mbĩnjèrè a təə a titìì àbèrè ya bo bì ñjoo jĩ wè jĩ swèrè jya ji ñikwà, bo bì a titìì bìlìì bya, a fi tsi'i tsó bì leé ŋwa, ñtswe ni m̀ndɔŋ mi sàmbaa, bo bì mi'i mi sàmbaa, mi di'i nì ìzwĩ Nwĩ jya ji sàmbaa mə à tòo a mbô ñsyê ñtsìmè aà. ⁷ A ló ñghεε ŋkwèrə nìbu'u ni aŋwà'ànè nya

a abô mà'a yu wa yĩi mē à lē ɲaɲnə wa abèrè
 aà. ⁸ A kwèrè mē nĩbu'u ni aɲwà'ànè nya, ɲjoo jĩ
 wè jĩ swèrè jya ji nĩkwà, bo bìlii bya mĩghum mi
 mbaa n̄tsò n̄ikwà, bi wó a nsi Mú Mbĩnjèrè wa,
 ɲù a tugitè n̄lòn, ɲù à tugitè n̄lòn n̄i àɲàantè,
 ɲ̄ki n̄tswe n̄i ìkhĩ gold i luu n̄i ɲjoo jĩ tòò jĩ lùmtè,
 i d̄i'i aa àtsà'atè Nwĩ b̄è bi Nwĩ bì tsimè. ⁹ Bo tigè
 ɲyèə n̄i ìkòò yĩ fii n̄swon̄ə ni mē,

“Wa ò kù'ùnə mē mbə ò kwèrə n̄bù'ù n̄i
 àɲwà'ànè nya ɲɲa'a iwənə alé ji jyá. Nlon̄
 mē bi lèè ɲwa gho,

ò tsu'ù àtu b̄è bitsim n̄i àlèə yo, b̄ii mē bi lo n̄i
 ìtsé tsim, ɲghaa ni m̄ighàà mi tsim, bo bì
 b̄è bì tsim a itoo itoo, nlèə a mbo Nwĩ;

¹⁰ ò ghìrè mē bo tigè bìsa'a bi ala'a bubo, m̄bə
 ɲgǎɲmà'a Nwĩ j̄ii mē i fà'a a mbo Nwĩngòn̄
 Taà yi'inè aa, tâ b̄ò yi ntigə n̄sa'a atu n̄syé.”

¹¹ Mè ghèə ki yə nyu'u ɲjĩ baangel b̄i ghà'à
 ɲgha'a, mē bi sən̄ bi ku'ũ ɲkam n̄i ɲkam, bo
 bì n̄tsù'ù n̄i n̄tsù'ù bi karis̄ə àbèrè ya, n̄i ɲjoo
 jĩ swèrè jya ni bìlii bya. ¹² Ntɔɲnə n̄swon̄ə ni
 mē, “Wa Mu Mbĩnjèrè wa yĩi bi lē ɲwà yi aa, à
 kù'ùnə a ɲkwèrè m̄idà'à bo bì àfù'ù, ni m̄itsyè,
 bo bì m̄it̄i, n̄i àghu'usè ni n̄igha'a bo bì m̄bɔɔn̄è.”

¹³ Mè yu'u ɲjoo tsim j̄ii mē i lē n̄tswe a aburə bo
 bì a atu n̄syé, ni a m̄um̄ n̄syé, ni a ɲkì miyaa, ni
 b̄è bì tsim b̄ii bi lē n̄tswe ghu aa, bi swon̄è ni mē,
 “A mbo yu wa yĩi à ɲaɲnə wa abèrè aa, bo bì a
 mbo Mú Mbĩnjèrè wa, tâ m̄bɔɔn̄ə, n̄i àghu'usè,
 ni n̄igha'a ni m̄it̄i tâ m̄i tswe a mbo bo n̄lwi'i
 n̄iɲkon̄è.” ¹⁴ ɲjoo jĩ wè jĩ swèrè jya ji n̄ikwà i

swonj mæ “Amen!” Bìlii bya bi wô a nsye mmii Nwĩ.

6

Iwen ale jyâ

¹ Mè yæ Mú Mbĩnjèèrè wa a ke'è àwenə ale ya yĩ ntsyambũ a titi jya ji sàmbaa, mè yu'u àyoo ya yĩ mæ a tswe ntĩ aa yĩ m'ò a titi jya ji nĩkwà, a tɔɔnè nĩtĩ, ñju'u tsõ mbèn, ñswonj mæ, “Zi!”

² Mè lentè ñyæ a ləɔ yĩ fù'ù, ñu a k'ò ghu atu, ñtswe nĩ ñkerè a abo yu, bi fâ àtsè'ətu nifò ghu mbo, a fe'è tsõ yu wa yĩ mæ a mà'à ñtsya aà, ñghɛɛ a mmà'a ñtsò i tsyã.

³ Mú Mbĩnjèrè wa a bú ñke'ɛ iwənə ale jya yĩ a ywe'e ji baa, mè yu'u àyoo ntswəntĩ ya yĩ a ywe'e ji baa, a swonj mæ, “Zi!” ⁴ Mè yæ ləɔ yĩ m'ò yĩ a ghè'ə mæ bòò, a fe'è, bi fâ àdà'à a mbo ñu yĩ mæ à k'ò ghu atu bi fa a ndoò munwĩ ñtsò ghu mbo, mfa ada'a ghu mbo mæ tâ à kwɛrə mbɔɔnə fàa atu nsye, tâ bè tigə ntsɔbinə waa bo ni bo.

⁵ À kè'è mæ awənə ale ya yĩ a ywe'e ji tarə aa, mè yu'u ayoo ya yĩ a tswəntĩ yĩ a ywe'e ji tarə aa, a swonj mæ, “Zi!” Mè ləntè ñyæ ləɔ yĩ mfi tsĩɔ, ñu yĩ mæ à k'ò ghu atu aa a tswé ni figè a abo yu, ⁶ Mè yu'u àyoo yĩ m'ò a ghaà tsõ ñjĩ a titi ñjoo jya mæ i tswe ntĩ aa, ñswonjə ni mæ, “Ñkə'è àbaa ansan yĩ mfuùrè a atú ifà'a njwi yĩ mfuùrè, ñkə'ə abaa misan ji tarə a atú ifà'a njwi yĩ mfuùrè. Lâ, nĩ tsuu ɔgĩ'i nĩ àtĩ mĩlù'ù kè nĩ àtĩ mighurə lõ ta.”

⁷ A kè'è mē awenə aɛ ya yĩ a ywe'e ji nɪkwà aa, mē yu'u n̄jĩ n̄joo jya j̄i i tswe nt̄i j̄i i ywe'e ji nɪkwà aa, i swon̄ mə, “Zi!” ⁸ Mē lentè nyə ləŋə ɲk̄ir̄ə yĩ i bə tsɔ̄ àkwĩ'ĩnè fɪŋə, ɲù yĩ à kò'ɔ̄ ghu atu, ɪkũm yi i bə N̄iwô, Ala'a b̄iku bi bē a yon̄ə ghu n̄j̄im. Bi yātè m̄bi ɪt̄i ji nɪkwà, mfa ada'a a mbo bo mə tâ bo zwitə at̄i yĩ fùurè ni munwĩ n̄tsò, bo b̄i n̄j̄i yĩ n̄t̄i, ni n̄ghòò ni ɲkwōŋ b̄ə, bo b̄i n̄à mi tsə'ə f̄aa atu nsyē.

⁹ A kè'è mē awenə aɛ ya yĩ a ywe'e ji ntaà aa, mē yə b̄iku bi bē b̄i mē bi ɛ nzwitə waa nlon̄ n̄ghàà ni Nwĩ bo b̄i ànnù yĩ mē bi ɛ si swon̄ə nlon̄ n̄ghàà ni Nwĩ aa, ¹⁰ bo tɔŋnè nyə'ə nswon̄ə ni mə, “Mmà'àmbi Mbu'utəmbi, yĩ à laa mm̄ansə m̄bə annù n̄ɲkon̄ə, ɔo yu'utə i ywe'e aa a noò àkè, i b̄ɔŋ sa'a batu nsyɛ, i n̄ɲ ɲgi'i a nu bo, nlon̄ mē bi ɛ nzwitə a yi'i aa ɛ?” ¹¹ Bi ɛ ntigə mfa atsə'ə yĩ fù'ù a mbo bo ni atu ni atu, n̄swon̄ mē tâ bo b̄ɔɔ m̄m̄intə a ni m̄u at̄i noò tâ n̄d̄uu ɲḡan̄akor̄ə jyaa a m̄um àf̄à'à, ni b̄il̄m byaa b̄i bi tswe n̄i nzwitə tsɔ̄ bo aa, tâ i ku'u.

¹² A kè'è mē awen aɛ ya yĩ a ywe'e ji nto'o aa, mē lēntè nyə nsyɛ i tsiḡinè ni m̄it̄i, noò b̄ɛŋkè m̄fi tsɔ̄ m̄ikwĩ'ĩ, s̄an̄ yĩ à luu aa a tigè m̄b̄ɛŋ m̄bə tsi'ĩ tsɔ̄ àl̄ə. ¹³ M̄ɲj̄on̄ m̄i mi tswe a aburə aa mi wòkè a nsyɛ tsi'ĩ tsɔ̄ aj̄an̄ə mē m̄intà mi ɪkòò mi wòkè a nsyɛ t̄i b̄an̄ a noò yĩ mē àfisè yĩ t̄i a tsigə ati ya aà. ¹⁴ Aburè a bwèkè yi tsi'ĩ tsɔ̄ n̄b̄u'ù ni aŋwà'ànè n̄i bi k̄erə n̄lò'òsè. M̄inta'a m̄i tsim bo b̄i b̄ik̄ɲk̄i bi tsim bi ɫ'òsè a adigə yĩ mi bi ɛ ntswe ghu aà. ¹⁵ B̄ifò b̄i f̄aa nsyɛ ni b̄ə b̄i wè, ni b̄it̄a bi ntso, ni ɲḡan̄kabə, ni ɲḡan̄mit̄i,

bo bì bè bi tsĩm, ìbù'ù bo bè bĩi bi sĩ ìbù'ù bə, bi tigè ñləəntə a mum ìbù'u ŋgoo, bo bì a nji'i ŋgò'ò mĩnta'a mya, ¹⁶ ñtwoŋə nĩ ŋgò'ò jya bo bì mĩnta'a mya nswoŋə ni mə, “Wö a nu bĩ'ĩ, ŋkiŋtə a yi'i fàa nsi ñù ghũ mə à ñəŋnə fàa nĩ àbərə àà, bo bì a nĩ àlwi ntəŋə Mũ Mbĩnjərə, ¹⁷ ñloŋ mə ñjwĩ àlwintəŋ yĩ ñwè yàà ya ì zĩ mə. Ñù yĩ mə mbə a təə a nsi bo aa, à nĩ wò aa ɛ?”

7

BaIsrael bya 144,000 mə bi ɛ ntswe nĩ àwenə Nwĩ àà

¹ Ma ya a ghəə ki tsyǎ mə yə baangel bi ñikwà, bi təə ni mĩbuu mi atu nsyɛ mù mi ñikwà, ñkiŋə nĩ fĩfərə yĩ mə à tswe nĩ m̀bèɛ mbi ji ñikwà aa, mə tâ à tsuu fàa atu nsyɛ tsyà, ñtsuu atu ŋkĩ miyaa tsyà, kə bə a nĩ ìĩ jĩ tsu fàa mbi tsyà. ² Mə bú ñyə angel yĩ mò'ɔ a lô a mbi nsà'a nòò ñtswe nĩ àwenə Nwĩŋgòŋ yĩ mə à tswe ntĩ aa, ñtəŋnə ntwoŋ baangel bya bi ñikwà mə bi fà mə mĩda'a mə bì ta ŋgĩ'i a nĩ àtu nsyɛ bo bì a ŋkĩ miyaa aa, ³ ñswoŋə ni a mbo bo mə, “Nĩ tsuu ŋgĩ'i a nĩ àtu nsyɛ, nĩ ñkĩ miyaa, bo bì a nĩ ìĩ ta, nywe'e noò yĩ mə, bi ñiŋ mə awenə a niŋənə ni nsi ŋgǎŋfà'á Nwĩ yi'inə.” ⁴ Bĩ swoŋ a mbo mə bə bii mə bi tswe nĩ ñniŋə àwenə Nwĩ a nsi bo aa bi bə aa ntsù'u ŋgkhì yĩ fùürə ni mĩghum mi ñikwà ñtsò ji ñikwà. Bĩ ɛ nniŋ awenə a nu bǎ a ŋgwè'ɛ Israel ntsimə. ⁵ A atsə Yuda tâ bì niŋ awenə Nwĩ ya a nu bǎ ntsù'ù nĩghũm ñtsò baà, a atsə Reuben ñtsù'ù nĩghũm ñtsò baà, a atsə Gad, ñtsù'ù nĩghũm ñtsò baà, ⁶ a atsə

Asher, ñtsù'ù nighûm ñtsò baà, a atsə Naphtali, ñtsù'ù nighûm ñtsò baà, a atsə Manassey, ñtsù'ù nighûm ñtsò baà, ⁷ a atsə Simeon, ñtsù'ù nighûm ñtsò baà, a atsə Levi, ñtsù'ù nighûm ñtsò baà, a atsə Issachar, ñtsù'ù nighûm ñtsò baà, ⁸ a atsə Zebulum, ñtsù'ù nighûm ñtsò baà, a atsə Joseph, ñtsù'ù nighûm ñtsò baà, ñtigə ŋki nniŋ a atsə Benjamin, ñtsù'ù nighûm ñtsò baà.

⁹ Ma yû a ghè mə ki tsyǎ, mè lĩ ñyə mâ mbêm ñnòò yĩ mə kaa mbə bi wa'à səŋ, i ló a nĩ ñtoo ñ tsim, bo bi a nĩ itsê itsim, nĩ ñgwè'è bē itsim, bo bi a nĩ mighàà mi ila'a mitsim, i təə a nsĩ àbèrè ya, bo bi a nsi Mû Mbĩnjèrè wá, ñwɛ'ɛ itsè'è jĩ fù'ù, ñtugitə ijaŋ mighə a mbo bo, ¹⁰ ñtəŋnə tsi'ĩ ñitĩ ñswonə ni mə, “Annũ nyweensə bə a tswe aa a mbo Nwĩŋgòŋ yĩ'inè mə à ñəŋnə fàa abèrè aa, bo bi a mbo Mû Mbĩnjèrè wá.” ¹¹ Baangel bya tsi'ĩ bĩtsim le ŋki ntəə ŋkarisə abèrè ya bo bi bĩlii bya, ni ñjoo jya mə i tswe ntĩ aa ji ñikwà, bo bi tsim le ñwò a nsye àkùu kuu, wa ansi abèrè ya mmii Nwĩ, ¹² ñswonə ni mə,

“Amen!

Mbɔɔnə, ni ñigha'a,
ni mĩtsyè, nĩ mífá m̀bi'ikə,
nĩ àghu'usə,
ni m̀dà'à, ni m̀itĩ,
tā m̀ tswe a mbo Nwĩŋgòŋ yi'inè,
ñlwĩ'i ñĩŋkoŋə. Amen.”

¹³ Ndĩ wa yĩ mò'ɔ a tigè ñghaa a mbo mə, m̀betə gha mə, “Bè bú mə bi wɛ'ɛ itsè'è jĩ fù'ù aa à ni b̀wò aa ɛ? Bo lo aa fə aa ɛ?”

¹⁴ Mè kwi'i ghu mbo mə, “Taà, ò zĩ.”

ni mɔ'ɔ ni mmà'anwĩ nĩ gold nya mɔ ni le ntswe wa nsi abèrè aà. ⁴ Fìli fì njoo jĩ lùmtè jya bo bì itsà'atènwĩ jya le si tigè nlo wa mbo angel wa ñkɔ'ɔ ni a nsi mi'i Nwĩ. ⁵ Angel wa à le ntigè nlogè akanə ntòò ñjoo mmà'anwĩ ya, ñlwensə ni mɔ'ɔ yĩ i le nlò wa nìkentə ni mɔ'ɔ, m̀ma'a a nsyè. A mà'à mə aa, m̀bèñ ká ñkumə, ñjĩ i ghaà, m̀bèñ wa'akè, ñsyɛ i tsiginè.

Ajàn yĩ mə bi le ntɔŋ ntàn ji mbũ ji ñkwà aà

⁶ Baangel bya bi sàmbaa mə bi le ntugitə ntàn jya ji sàmbaa, bi le ntaŋntə nũ yàà a ntɔŋ.

⁷ Angel yĩ ñtsyàmbũ à le ntɔŋ yĩ ntàn, bi ma'à m̀iwèè ni mɔ'ɔ yĩ bi le m̀fɔrə a b̀ò'ɔ àləə aa, a atu nsyɛ i sigè ntɔɔ àtĩ nsyɛ yĩ a ywe'e ji tarə aa bo bì àtĩ ñfĩ yĩ a ywe'e ji tarə, ñkĩ ntɔɔ ñgèè yĩ m̀fwè ñtsimè.

⁸ Angel yĩ à ywè'è bi baa aa a tigè ntɔŋ yĩ ntàn, bi ma'à àyoo yĩ mɔ'ɔ yĩ mə a le mbə tsó nta'a yĩ wè yĩ i khi aa, a múm ñkĩ miyaa; ⁹ àtĩ ñkĩ yĩ a ywe'e ji tarə aa, a bəñkè ñtigè tsó aləə, àtĩ njoo ñtsim jĩ mə le ntswe ntĩ maa ñkĩ miyaa nywe'e ji tarə aa i kwokè; bi tâ ñgĩ'ĩ nĩ àtĩ ibàn jĩ a ywe'e ji tarə aa tsi'ĩ tsim jĩ i le ntswe ghu aà.

¹⁰ Angel yĩ à le nywe'e bi tarə aa à le ñkĩ ntɔŋ yĩ ntàn. F̀njòn fì wè fì fì le si khi mbanə tsó ñkà'à aa, fì le nló a aburə ñwo nĩ àtĩ m̀ñkĩ yĩ mə a ywe'e mi ntarə aa, bo bì b̀inanəbirè. ¹¹ ñkum f̀njòn fya à ni M̀lwĩ'ĩtsegə. Atĩ m̀ñkĩ mya yĩ a ywe'e ji tarə aa, le mbəñ ntigè nlwĩ tsegə, bè bĩ

ghà'àtè bii bi le nno aa bi le ñkwokè nlon ajànə mə ñkĩ wa i le si lwĩ aà.

¹² Angel yĩ à ywe'e bi ñkwà aa a tòn yĩ ntàn, bi tigə ntse ɲgĩ'ĩ a nĩ àtĩi noò yĩ a ywe'e ji tarə aa, nĩ àtĩi saɲ yĩ a ywe'e ji tarə aa, nĩ àtĩi mĩjòn yĩ a le nywe'e ji tarə aà. Ma mùa ajàn àtĩi ñkà'á yaa yĩ a le nywe'e ji tarə aa a le mbəɲ ntigə mfii; àtĩi ɲjwi yĩ a le nywe'e ji tarə aa kaa wa'à bù m̄fu'u; kàa àtĩi itugə yĩ mə a le nywe'e ji tarə aa kaa a wa'à nĩ ñkà'à kí ñtswe.

¹³ Mè bù ɲghèə ki yə, nu'u àbu'ùmbèrè yĩ mò'ɔ yĩ à le si dàrè nĩ a ndəɲ tsi'ĩ yùyu aa, a yə'è nĩ ɲjĩ yĩ ñtĩ, nswonə nĩ mə, “Womɛè! Womɛè! Womɛè a nĩ ɲgĩ'ĩ yĩ ntĩi yĩ ì ka bũ kuu a nu bè bii bi tswe fàa atu nsye aa, a noò yĩ mə abùgè baangel bù bi tarə ka tɔɲ ì jyaa ntàn aà!”

9

Ntàn yĩ i ywe'e ji ntaà aà

¹ Angel yĩ à le nywe'e bi ntaà aa a tòn yĩ ntàn, mə yə fĩɲjòn fii fii le nlǒ a aburə ɲwo a nsye aa, bi fà key yĩ mə à le si ɲa'a ntsũ ataa yĩ tsò ñtso ya aa ghu mbô. ² A le ɲa'a ntsũ ataa yĩ tsò ñtso ya, fii fii fè'è wa ntsũ ataa, mbə tsi'ĩ tsò fii mə fii fè'è a nĩ ñta'a yĩ bi tɔɔ a ntĩ àlòò aa, ɲghirə nìnòò bo bì ìdigə tsim fii. ³ ɲgwèènè le ntigə mfè'è wa nĩ fii, nsigə nluu a nsye, bi fà àdà'à yĩ mə a le mbə tsi'ĩ tsò à yi bāɲgaa bì bi bii bi tswe a atu nsye aa a mbo bo; ⁴ ñswonə a mbo bo mə, tá bo tsuu ɲgĩ'ĩ a nĩ ɲgèè kě àyoo ayən, kè nĩ àtĩ yĩ tsu lǒ tsə. Lâ mənəɲə nənşə ntse ɲgĩ'ĩ aa tsi'ĩ a nu

bè bii mə kaa àwenə Nwĩ ya sì a nitsenə nsi bo tswé aà. ⁵ Bi le mmà'atə mə tâ ñgwèènə jya nne ni bo a atu bisàŋ bi ntaà, lâ ñtsee waa ló bəŋnə zwitə, ñgi'i yĩ mə bi le si dī ni bo aa, ì le mfinə yĩ ñu yĩ mə àŋgaa yĩ bi a loo yi aà.

⁶ Aa yĩ bə maa noə aa, tâ bè ka nlɔɔ ni nìwo kaa wa'à yê; bo ka yĩ ki yè'ətə ni a ñkwo, tâ nìwo bəŋnə ñka ñkhə nĩ waa.

⁷ Ñgwèènə jya le mbə aa tsi'ĩ tsǒ bɪlənə bii mə bi tanɔtə a ñghèe ni bù a ntsò aà. Bi le ñwe'e njoo jĩ mɔ'ɔ jii ì le mbə tsi'ĩ tsǒ itsə'ətu nifò gold aa atu bo; mĩnsi myaa bəŋnə mbə tsǒ mĩ bē, ⁸ ìnǒŋ jyaa ì bə tsǒ ìnǒŋ bəŋgyè, mĩsǒŋ myaa bə tsǒ mĩ takurè; ⁹ àyoo yĩ a le mbə tsǒ ñguù ntsò yĩ mə bi ghirə nĩ àtì aa a tswe a nigǒ bo, mĩbá myaa mi ju'u tsi'ĩ tsǒ bikaligə bĩ ghà'atə bii bɪlənə swùŋə ñghèe ni bu a adigə ntsò aà. ¹⁰ Mĩŋkùú myaa mi le mbə tsi'ĩ tsǒ mĩŋkùú mi bəŋgaa bĩ bĩ ñki ntswe nĩ mǐfèè ñta nĩ bə ghu tsǒ bəŋgaa bĩ bĩ. Adà'á yaa a nləənsə bē ghu ni bisàŋ bi ntaà a ntswe aa wa mĩŋkùu bo. ¹¹ Mfò yĩ à le ntswe atu bo aa, à le mbə angel yĩ mə à le mǐfè'è aa wa nĩ àtaa yĩ tsò ñtso ya aà; ìkũm yi ni ñghàà ni baHeber ì bə Abadon, baGrikia twonə nii ni Apollyon.*

¹² Ñgi'i yĩ ñtì yĩ ñtì yĩ ñtsyàmbii ì tsyà mē; lâ, yâ nĩ, wa jĩ ji baa ì burə ki yonə.

Ntàn yĩ ì ywe'e ji nto'o aa bô ñgi'i yĩ ñtì yĩ ì ywe'e ji baa aà

¹³ Angel yĩ à ywe'e bi nto'o aa a tŋ yĩ ntàn, mə yu'u ñjĩ ì lô ni mĩndŋ mya mi ñkwà mii

* **9:11** ñjĩ yĩ ì bə aa mə, yu wa yĩ mə ta ñgi'i aà

mi le ntswe wa mĩbuu mi nĩkentə ni mɔ'ɔ ni mmà'anwĩ nĩ gold, mə ni ntswe a nsi mi'i Nwĩ aa, ¹⁴ ñswoŋə ni a mbo angel wa yĩ mə à le nywe'e bi nto'o, ntugitə ntāŋ ya aa mə, "Fèε baangel bya bi nĩkwà mə bi kwerə wa mbèè ñkĩ miyaa Euphrates yĩ wè wa aà." ¹⁵ Maa ajāŋ bi le mfèè baangel bya bi nĩkwà, bii mə bi le ñkwerə nyu'utə nĩ noð ma wa, nĩ ñjwi mà ya, ni sāŋ ma wa, nĩ àlòð ma ya, a nzwitə mbèè bə yĩ ì le nywe'e ji tarə aà. ¹⁶ Mè le nyu'u nduù bĩsogyè bya mə bi le ñkɔ'ɔ bĩləŋə bi ntsò bya aà, i le mbə ñtsù'ù ji nighum ñгаа ntsù'ù ji nighum ñгаа ji baà. ¹⁷ Aà ajāŋ yĩ mə mə le nyə bĩləŋə bya wa ni ñjèð tə tə aa a yuà: Bè bii bi le ñkɔ'ɔ bĩləŋə bya aa le ñwε'ε ñgùu ntsò a nĩgɔ bo i banə tso mɔ'ɔ, mĩfi tsɔ saphire, mĩbanə tsɔ sulphur. İtu bĩləŋə jya i le mbə tso ji bĩtakurə, mɔ'ɔ bo bi fili, ni sulphur fε'è ni a ntsù bo. ¹⁸ Ngi'i juà ji tarə, mɔ'ɔ, fili ni sulphur wa mə à le si fè'è wa ntsù bĩləŋə bya aa le nzwitə mbèè bə yĩ ì le nywe'e ji tarə aà. ¹⁹ Adà'à bĩləŋə bya a le ntswe aa a ntsù bo, ni a mĩŋkùu bo; mĩŋkùu myaa le mbə aa tsɔ no jii i tswε nĩ İtu aà, bo tigè ñlogə nłəənsə nĩ bə ghu.

²⁰ Abùgè bə bya bii mə ñgi'i mà jũ le ñwa'à zwitə aa kaa le ñwa'à mĩntiĩ myaa bəŋkə ñkentə ñghirə ñnnù jĩ bi jii bo le si ghirə aà, kə ñkentə mmii bĩdemon bo bi mĩŋkobə mii bi le nnaŋsə ni gold, ni silva, ni abwεε ni ñgò'ɔ, kə nĩ àtĩ, mii kaa mi si idigə yə, kaa wa'à ni ñnnù yu'ù, kaa wa'à tə aà; ²¹ kaa bo le ñwa'à kə ñkentə a ñka nzwitə bə, kə annù bĩsòrə, kə annù ajirə kə İyèrə waa.

10

Angel yĩ mɔ'ɔ bo mũntsĩrê nìbù'ù nĩ àṅwà'ànè

¹ Mè le mbù nyə angel yĩ ñwè yĩ mò'ɔ a lô a aburə nsigə nĩ a nsyê, ñwɛ'ɛ mbà'à a nu yu, kùrìsè a karìsè àtú yi; ñsĩ yi i tá tsǒ nìnòò, mìkà'à mi bə tsǒ ñtə'ə, ñkhi tsǒ mɔ'ɔ. ² A le ntugitə a mũntsĩrê nìbù'ù nĩ àṅwà'ànè nĩ bə ña'a aa a abo yu. Ntɛ'ɛ akòrê yi yĩ mà'à a atu ñkì miyaa, ñtɛ'ɛ a yĩ ñkwàbè a atu nsyɛ, ³ ñtɔɲnə nĩ ñjĩ yĩi ì le mbə tsǒ takurè a nwurə aà. A tɔɲnè mē ñghaa aa, m̀b̀è̀ñ i kùm ñgaa ji sàmbaa ñkwi'i. ⁴ Mbèñ yá ì kùm mē ñgaa ji sàmbaa aa, m̀è̀ ghèè m̀ə̀ m̀ə̀ ñwà'ànè annù ya a nsyɛ, ñyu'u ñjĩ i lô a aburə nswon m̀ə̀, “Lò'òsə annù ya m̀ə̀ mbèñ ya ì kùm ñgaa ji sàmbaa nswonə aà, ñtsee a nsyɛ ló ñwà'ànè!”

⁵ Angel wa m̀ə̀ m̀ə̀ le nyə a təə a atu ñkì miyaa bo a atu nsyɛ aa, a ñentè àbô yi yĩ mà'à a aburə, ⁶ ñkaa nĩ ìkùm yu wa yĩi m̀ə̀ à lwĩ'i nĩñkɔñ, yĩi m̀ə̀ à le nnañsə aburə bo bì ñjòè tsim jĩi i tswe ghu, ñnañsə nsyɛ bo bì ñjòè tsim jĩi i tswe ghu, ñkì nañsə ñkì miyaa bo bì ñjòè tsim jĩi i tswe ghu aa, nswon m̀ə̀, “Wa bi ka wa'à noò bú ñghensə! ⁷ Nòò yĩi m̀ə̀ angel wa m̀ə̀ à ywè'e bi sambaa à ka tɔɲ yĩi ntàñ ya aa, tá Nwĩ à mañsə ñghìrə annù yĩi m̀ə̀ à le ñkà'à, ñləə a alò'òsə, tsi'ĩ a ajàñ yĩi à le nswon a mbo ñgàñafà'à ji, ñgǎñntoò ji aà.”

⁸ Njĩ yà m̀ə̀ m̀ə̀ le nyu'u i ghaà ñlo a aburə aa, i bú ñghaa a mbo m̀ə̀ ñswon m̀ə̀, “Ghèè ñkwèrə nĩbu'u nĩ àṅwà'ànè nya m̀ə̀ bi ña'a nĩ tswé a abo

angel wa mē à tē a atu ŋkì miyaa, bo bì a atu nsye aà.”

⁹ Mē tigē ñghεε ŋswon a mbo angel wa mē tâ à fa mún-tsĩrē ñbù'ù nĩ àŋwà'ànē nya a mbo mē; a swon a mbo mē mē, “Kò ñkurē! A ka ki lwĩ a to'o wò, lá i ki lĩi a ntsũ wò tsõ Nwũ.” ¹⁰ Mē ghεē ñkwεrē mún-tsĩrē ñbù'ù nĩ àŋwà'ànē nya ñkurē; a lĩi a ntsũ mē tsõ nwu, lá mē kùrē mē mĩmi aa, a ka ñlwi a ato'o mē. ¹¹ Bĩ tigē ñswon a mbo mē mē, “O ka bũ ki kē'ènē annũ yĩ mē Nwĩ à kà'a nlon ŋgwè'è bè, nĩ itoo itoo, mĩghàà mĩ itoo itoo, nĩ bĩfõ bĩ tsĩm aà.”

11

Annũ bìyǽfē bya bi baà

¹ Bĩ fã figē a mbo mē a bē tsi'ĩ tsõ àtĩ yĩ tswĩ'ĩ, ñswon a mbo mē mē, “Bĩnē mfigē ndàmà'anwĩ ya, bo bì ñikēntē nĩ m'ò nĩ mmà'anwĩ nya, ñsēñ bē bĩ mē bĩ gha'asē Nwĩ ghu aà. ² Lá tsuù ghō ñsāñ ndàmà'anwĩ ya abεε figē. Mà'atē ma ya a abεε, ñlon mē bĩ fã mē a mbō itoo itoo bo ka yĩ tigē ki ññtē ñjò'ò àla'a ya mē i làa mǽñsē aa a ñjĩm bìsāñ mĩghum mĩ ñikwà ñtsò baà. ³ Mē aa fa mĩda'a a mbo bìyǽfē ba bya bi baa, tâ bo tigē nyu'u ntoo ñkē'ènē nĩ ànnũ yĩ a ka ki fè'è aa a ñjĩm ñjwi ntsù'ù yĩ fùùrē nĩ ñkhĩ jĩ baa nĩ mĩghum mĩ nto'o, ñwε'ε mĩkwĩ'i.”

⁴ Bìyǽfē bũ bi baa àa itĩ olive jya jĩ baa bo bì itētē lám jya jĩ baa, mē i tē a nsĩ Mmà'àmbĩ àtu nsye yù aà. ⁵ Nù tsù à bē lòo ñlǽnsē waa bon m'ò ka swĩ'ìnē a ntsũ bo i tòò yĩ. Nù yĩ mē a lòo ñlǽnsē waa aa tâ à zĩ mē bĩ ka zwitē yĩ ma

mùu ajàṅè. ⁶ Bo tswe nì m̀dà'̀a a ntswâ àbùrè m̀e t̀a m̀bèn tsuu loo a nì m̀tugè m̀i njwi m̀i bo k̀è'̀ènə ntoò yàà ya aà. Bo k̀i ntswe nì m̀dà'̀a a ṅghìrè m̀e t̀a ṅkĩ ì b̀ṅkə ntigè aləə, bo b̀i a mmà'a m̀buu mighòò m̀i ṅkwon b̀e m̀i ghà'̀atè a atu nsye a ǹi ndùu ṅgaa ỳi bo k̀ṅṅə aà.

⁷ Bo b̀e k̀i m̀aṅsə a nswonə annũ Nwĩ ya ǹi ǹsi ǹi ǹsi bon nàà m̀tsə'̀ə ya m̀e ì lò wa mf̀ṅ àtaa ỳi tsò ntso ya ṅk'̀'̀o aa, ì ka m̀a'̀a waa ǹi ǹtsò, ì zwitə waa, ⁸ t̀a ìkũ jyaa tigè nnonṅtə a mf̀ṅnə ṅj'̀'̀ò àla'a ỳi ṅwè ya, wa adigè m̀e b̀i lè ṅkwèentə m̀a'̀ambĩ wàà ghu m̀e b̀i naa ìkũm ỳi ǹi Sodom k̀e Egypt aà. ⁹ A ṅj̀m njwi j̀i tarə ǹi àt̀i, t̀a ṅgwè'̀è b̀e, ǹi b̀e b̀i m̀e b̀i lo a itsə itsə bo b̀i b̀i m̀e b̀i ghàà mighàà m̀i itu itu bo b̀i b̀e b̀i m̀e b̀i lokə a itoo itoo, t̀a b̀i t̀e'̀e m̀i'̀i myaa a ǹi ìkũ jyaa, ṅk̀i ntuu m̀e kaa mbə b̀i wa'̀a waa a ǹisyè twinṅè. ¹⁰ B̀e b̀i b̀i tswe a atu nsye aa, baa ỳi tigè doritə nlon ṅgàà yàà, ì k̀i k̀i j̀i dorə, ì kwenə ǹi ṅjoo, nlon m̀e ṅgṅntoo ma j̀u b̀i baa, b̀i lè si nanṅsə mbə ṅgĩ'̀i a mbo b̀e b̀i m̀e b̀i tswe a atu nsye aà.

¹¹ L̀a ṅjwi bú ṅghèə k̀i t̀sya j̀i tarə ǹi àt̀i, àzwĩ ntswènt̀i a lò a mbo Nwĩ ṅkuu a nu bo, bo b̀inè ǹtə ǹi m̀kòrè myaa, ǹb'̀'̀o ǹi wè tswa b̀e b̀i m̀e b̀i lè si l̀i waa aà. ¹² Bo tigè ṅyu'u ǹj̀ ì lò a aburə ntṅnə nswon a mbo bo m̀e, “K'̀'̀o ǹz̀i ǹi faà!” Mbà'̀a logè waa t̀sĩ'̀i a ǹs̀i ṅgṅkibàà jyaa bo k'̀'̀o ṅghèè a aburə, bo təə ǹl̀i. ¹³ T̀sĩ'̀i maà noò, ǹsyè ì tsìgìnè t̀sĩ'̀i ǹi m̀t̀i, àt̀i ỳi a ywe'e j̀i nighum a ǹi ṅj'̀'̀ò àla'a ya a wò. B̀i zwitè b̀e ntsù'̀u j̀i sàmbaa wà noò m̀e ǹsyè ì lè si tsìgìnè

aa. Nìbò'ò nĩ wè tswâ àbùgè bê bo gha'asè Nwĩ abùrè.

¹⁴ Ngĩ'ì jìi i ywe'e ji baa, i tsyà mê, yê nì, jìi i ywe'e ji tarè i tigè tsi'ì a abò.

Ntàn yìi ì ywè'e ji sàmbaa àà

¹⁵ Angel wa yìi à ywe'e bi sàmbaa, a tòn ǹtàn, ǹjì nnòò i fè'è a aburè ǹtòn ǹ nswonè ni m̀, “Annù nifò nsyè yù a bèn kè m̀ ǹtigè annù nifò Mmà'àmbì yì'inè, bo bì à yì Kristo yì, yìi à ka yì tigè mbu'utè i lwĩ'ì ǹǹkònè.” ¹⁶ Bìlì bya m̀ghum mi mbaa ǹtsò ǹkwà, bya bìi bi lè ntswe a itu ibèrè bo a nsi Nwĩ aa, bo wò a nsyè àkùu kuu, ǹmii Nwĩ, ¹⁷ ǹswonè ni m̀,

“Mbi'ikè a mbo wò, Mmà'àmbì Nwìngòn Mbu'utèmbì, yìi m̀ è tswe tsìtsòn, ǹbè yìi è lè ntswe a mbìi, ǹlon m̀ è kwèrè m̀ m̀ida'á mo m̀ wè mya ǹlògìnè ǹka mbu'utè mbì aà.

¹⁸ Itoo i lè ǹtigè nluu ǹ ǹ àlwinton, nòò àlwinton ghò wa à kù'ù m̀,

bo bì nòò yìi m̀ bì tswe ǹ ǹsa'a bìku bi b̀ ghu aà,

ǹki m̀bè noò yìi m̀ bì tswe ǹ ǹtsò'ò ifà'a ǹgǎnfà'á jo, ǹ ǹgǎntoò jo, ni b̀ bo bì tsim,

ni b̀ bìi bi b̀'ò ikùm ghò aà, b̀ bì kègè kè b̀ bì wè.

Nòò à kù'ù m̀ m̀ baa ta ngĩ'ì a nu b̀ bìi m̀ bì lè si ta ngĩ'ì a ǹ àtu nsyè yù aà.”

¹⁹ Ndàmà'anwì a aburè i lè ǹ anè ntè, bì yê ǹ ǹkòm àkàà ya i tè wa m̀m ǹdàmà'a yu,

m̀b̀h̀n̄ i ɲwa'̀àk̀h̀, ɲjĩ i ghaà, m̀b̀h̀n̄ i kum̀h̀, ɲsyɛ i tsig̀iǹh̀, m̀iẁh̀h̀ m̀i m̀b̀h̀n̄ m̀i ẁh̀ m̀i ẁh̀.

12

M̀aɲgỳh̀ wa b̀h̀ ɲd̀h̀f̀h̀ ẁh̀

¹ M̀h̀ ỳh̀ àl̀h̀s̀h̀h̀ ỳi ẁh̀ a f̀h̀'̀h̀ a m̀b̀h̀'̀h̀ àb̀h̀r̀h̀, m̀aɲgỳh̀h̀ a f̀h̀'̀h̀ ghu, ɲwɛ'̀h̀ ɲɲǹh̀h̀ tsi'̀i tsò ɲts̀h̀'̀h̀ j̀i, s̀aɲ a tsẁh̀ ghu ɲj̀i'̀i m̀ik̀h̀r̀h̀, a wɛ'̀h̀ àts̀h̀'̀h̀tu ɲif̀h̀ ɲi m̀ɲj̀h̀n̄ ghu ɲigh̀h̀m̀ ɲts̀h̀h̀ baà. ² A lɛ ɲts̀h̀g̀h̀ mu, àj̀aɲ ỳi m̀h̀ mu wa à lɛ si yaɲh̀ bo b̀i ɲg̀i'̀i ỳi m̀h̀ à lɛ si ỳh̀ wa a ɲjwe mu wa aa i gh̀ir̀h̀ a ỳh̀'̀h̀. ³ Al̀h̀s̀h̀h̀ ỳi m̀h̀'̀h̀ a b̀h̀ ɲku'̀us̀h̀ m̀f̀h̀'̀h̀ a abur̀h̀, m̀h̀ gh̀h̀h̀ k̀i ỳh̀ mam̀h̀'̀h̀ ɲd̀h̀f̀h̀h̀ ỳi a gh̀h̀'̀h̀ boò ɲtswe ɲi ɲtu j̀i s̀ambaa ɲi m̀ɲnd̀h̀n̄ m̀i ɲigh̀h̀m̀, ɲk̀i ɲtswe ɲi ɲts̀h̀'̀h̀tu ɲif̀h̀h̀ j̀i k̀h̀g̀h̀ j̀i s̀ambaa wa ɲi ɲtu j̀i j̀ỳh̀. ⁴ ɲkùh̀h̀ ỳi i swuɲ m̀ɲj̀h̀n̄ m̀i m̀i tswe a abur̀h̀ aa at̀i h̀ ỳi f̀h̀h̀r̀h̀h̀ a t̀i h̀h̀ j̀i tar̀h̀, m̀ma'a a atu ɲsỳh̀. ɲd̀h̀f̀h̀h̀ wa a t̀h̀h̀ a ɲsi m̀aɲgỳh̀h̀ wa m̀h̀ à ts̀h̀g̀h̀ mu wa aa, m̀bɛt̀h̀ ɲi m̀h̀ yu m̀i m̀h̀ ỳi wa a noò ỳi à jwe.

⁵ A jwe m̀h̀m̀b̀h̀aɲǹh̀h̀ ỳi à lɛ ɲtswe ɲi m̀b̀h̀'̀h̀'̀h̀ ɲtoò ɲtoò ɲi ɲgẁh̀ǹh̀h̀ àt̀i h̀. L̀h̀ b̀i gh̀h̀s̀h̀h̀ ɲl̀h̀g̀h̀ m̀h̀ ỳi wa ɲk̀h̀'̀h̀ ɲgh̀h̀h̀ ɲi ghu a m̀bo Nwĩ, wa ab̀h̀r̀h̀ yu. ⁶ M̀aɲgỳh̀h̀ wa a kh̀h̀ ɲgh̀h̀h̀ a ɲta'a m̀iẁh̀h̀h̀ m̀i ẁh̀h̀, a adig̀h̀h̀ ỳi Nwĩ à lɛ ɲtaɲt̀h̀h̀ adig̀h̀h̀ ghu m̀bo, m̀h̀ t̀h̀ b̀i tig̀h̀h̀ ɲk̀h̀'̀h̀h̀ ỳi ghu, a ɲj̀m̀ m̀ɲtug̀h̀h̀ m̀i ɲjwi ɲts̀h̀'̀h̀'̀h̀ ỳi f̀h̀h̀r̀h̀h̀ ɲi ɲkh̀h̀h̀ j̀i baa ɲi m̀igh̀h̀m̀ m̀i ɲto'̀h̀.

⁷ ɲts̀h̀h̀ i f̀h̀'̀h̀h̀ a abur̀h̀, Michael bo b̀i baangel b̀i b̀i ma'a ɲi a ɲd̀h̀f̀h̀h̀ wa ɲi ɲts̀h̀h̀. ɲd̀h̀f̀h̀h̀ wa bo b̀i baangel b̀i k̀i m̀ma'a ɲi Michael ɲi ɲts̀h̀h̀. ⁸ L̀h̀ b̀i lɛ ɲgha'a a ɲd̀h̀f̀h̀h̀ wa, kaa abwar̀h̀h̀ ỳi tsũ a wa'a a m̀bo bo a abur̀h̀h̀ b̀h̀ ɲtswe. ⁹ B̀i lɛ ɲtig̀h̀h̀ m̀fi'̀is̀h̀

mamù'ù ndêfò wa mmà'a a nsyê, ndêfò ma ghù a bə aa àlwènə no ya, mə bi twonə ni Devil ŋkii ntwonə ni Satan aà, mə à ni ŋgàŋmbwè'èsə m̀bi ǹtsim aà, bi fi'isè yi mma'a a atu nsye bo bi baangel bi. ¹⁰ Mə yu'u ñji i tɔŋnə a aburə nswonə ni mə, “Annũ nyweensə bè ni m̀dà'a mi Nwĩ, nĩ ànnù nifɔ Nwĩ yi'inè bo bi àdà'a Mú yĩ Kristo á yĩ mē tsĩtsòŋè. Nlon mə ñu wa mə à ki si təə ni a nsi mi'i Nwĩ ñniŋə nĩ ñnnù a nu b̀lĩm b̀i'inè a asi'inè bo bi ǹtugə aa, bi fi'isè mē yi a aburə mma'a a nsyê. ¹¹ Bi le ŋgha'a yi aa nĩ àləə Mú Mbĩnjərə wa, bo bi ni ǹghàà ni ntoo ya yĩ mə bo le si swonə aa, bo bi àjàŋ mə kaa bo le ŋwa'ă ibĩnũ waa liŋè lá m̀baŋŋe ndoritə mə mbə bi fá ǹtwèntĩf yàà ŋkwo aà. ¹² Tìgə ndoritə mbă aburə ni bù b̀i ni tswe ghu aà! Lá ŋgi'i a nu wò, m̀bá ǹsyə, nĩ ŋkĩ miyaa. Nlon mə Devil à s̀gè mē ñzi a mbo wò nĩ àlwintɔŋ yĩ wè. Nlon mə à zi mə, nòò yĩ à ghù'ütə aà.”

¹³ Ndêfò wa à yè mē a ajàŋə mə bi fi'isè mē yi mma'a a nsyè aa, m̀fem ntsù yi, m̀furə nĩ m̀angyè wa mə à le njwe m̀umbàŋnə wa aà. ¹⁴ Lá bi fa m̀bà mi maghoo yĩ ñwè mi mbaa, m̀angyè wa a darə ni mu, ŋkhə no ya, ñghɛ a nta'a miwèè miwèè, a adìgə yĩ mə bi le ntswe nĩ ŋka ŋko'ò yi ghu, a njĩm ìlòò ji tarə ni àtì. ¹⁵ No ya i tìgè ǹswi'i ŋkì a ntsũ yu tsi'ĩ tsò ŋkĩ miyaa, i jwu'ù ñyonə ni a ŋkoŋsə m̀angyè wá. ¹⁶ Lá ǹsyə i le nzi a ŋkwetə m̀angyè wa, ñŋa'a ntsũ yi, m̀mi ŋkì miyaa wa mə ndêfò wa à le si swĩ'i a ntsũ yu aà. ¹⁷ Ndêfò wa à le ntìgə nlwisə ntwonə a nu m̀angyè wa, ñlò ŋghèè yi, ǹtìgə mma'a nĩ ǹtsò a nĩ àbùgə

ngwè'è mànɣyè wâ, a nu bo bii mē bi lèè ndi'i Nwĩ ñkii nswonjə nĩ ànnù a ɱɱaa Yesu. [¹⁸ A lɛ ntigə ɱɱhɛɛ ntəə yi a nĩ àwàŋ a mbèè ñkĩ miyaa.]

13

Nnàà mĩtsə'ə jya ji baà

¹ Mè yə nàà mĩtsə'ə i fɛ'ɛ ni a mûm ñkĩ miyaa, ntswe nĩ mĩndɔŋ mi nĩghum nì ìtu ji sàmbaa, ìtsə'ətu nifò jĩ kəgə ji nĩghum i tswé a atu mĩndɔŋ mi mya, ìkũm mbəgìtə i tswé wa nĩ ìtũ ji jyá. ² Nàà mĩtsɛ'ɛ ya mē mē lɛ nyə aa i lɛ mbə tsi'ĩ tsɔ takurə, məkòrə mi bə tsɔ mĩ bu'umbèè, ntsũ yi bə tsi'ĩ tsɔ yĩ naàŋgyè. Ndəfò wa a fa mĩdà'á mi bo bì àbərə yi bo bì àdà'á yi yĩ wè a mbo nàà yá. ³ Atũ yĩ yĩ mɔ'ɔ a tswé nĩ àla'a yĩ a finə tsɔ a zwitə naà yá, a ti bə aa bon àlà'á ya mē a lɛ mbə zwitə yi aa a yòò mē. Annù a gha'a bə bitsim a atu nsyɛ, bi tìgə ñyon naà yá. ⁴ Bè lɛ mmii ndəfò wa nlon mē à lɛ mfa ada'á yi ya a mbo nàà ya aà. Bo lɛ ñki ntigə mmii nĩ naà mĩtsə'ə ya nswonjə ni mē, “Nù yĩ mē à bə tsi'ĩ tsɔ nàà mĩtsə'ə yù aa à nĩ wò aa ɛ? Kə mbə bô wò kĩ ñto aa ɛ?”

⁵ Bi lɛ mfa ntsù a mbo nàà ya mē à ka mfi'isə mighàà mi kĩntərə bo mighàà mi mbəgìtə. Bi fá àdà'á ghu mbo mē tá à ghìrə annù yĩ à kònjə aa a nĩjm bìsàn mĩghum mi nĩkwà ntsò baà. ⁶ I lɛ ɱɱa'a ntsù yi mbəgìtə Nwĩ ghu, mbəgìtə nĩ ìkũm yi, nĩ àdìgè yĩ mē à tswé ghu aa, mē a la bə mē, bo bì bə bitsim bii mē bi tswé a aburə aà. ⁷ Bi lɛ ñki mfa ada'á ghu mbo mē tá à ma'a bē bi Nwĩ nĩ ntsò ñgha'a waa. Bi lɛ mfa ada'á ma yù ghu

mbo a atú itsê tsim, bo bì a atu ñgwè'è bè bitsim, ni mighàà mi tsim ní itoò tsimè. ⁸ Bè bitsim bii bi tswe fàa atu nsye aa ka tigè mmii nii, là'à bô bya mē, ñloginē a ñlōginē mbi ka bi leè ñkĩ'ì mikúm myaa wa mûm àṅwà'ànē ntswēntii Mú Mbĩnjèrè wa mē bi le ṅwà aa ṅwà'ànē aà.

⁹ Nù yĩ à tswe ní àtōṅnè aa tá à yu'u:

¹⁰ Nù yĩ mē bi tswe nì ntswá yi ní àbù'u ntsò aa, baa tswa yi ní àbù'u ntsò i ghèè ni ghu; ñù ntsim yĩ bē tswe nì ñzwitē yi ni munwĩ ntsò aa,

baa yĩ kii zwitē yi ni munwĩ ntsò.

Ma yú a loò ní ànnú mbii ṅgĩ'i bo bì àbĩintii a mbo bē bi Nwĩ

¹¹ Mē bú ñyē naà mĩtsē'ə yĩ mò'ɔ i fē'è a nsye, ntswe ni mĩndɔṅ mi mbaa tsi'ĩ tsó mú m̀bĩjèrè, ñghaa tsi'ĩ tsó ñdêfò. ¹² Ɔ le ntigē ñlogē ada'a naà mĩtsē'ə yĩ m̀bĩi ya tsim mbu'utē ní mbi ghu ghu nsĩ. ṅghirē ni mē tá ñsye bo bì bē bii bi tswe ghu aa tá baa mmii naà yĩ m̀bĩi ya mē àlà'à ya yĩ mē a le mbē zwitē yi aa, á yòò mē aà. ¹³ Ɔ ghirè nì ìlensē innù jĩ wè, ñghirē mò'ɔ i lô ni aburē nsigē ni a nsi bē. ¹⁴ Nyoṅ a njĩm ìlensē innù jya mē bi le mmà'àtē mē à ka mfa'a a nsi naà mĩtsē'ə ya aa, i tigē m̀bwe'esē ní bē bii bi le ntswe fàa nsye aa, ñswon a mbo bo mē tá bo naṅsē fĩṅkobē fi naà mĩtsē'ə ya mē bi le ñlænsē ni munwĩ ntsò i kĩ m̀burē ki tswe ntii aà. ¹⁵ Bi le ñkĩ ma'atē mē tá à zwi mfē'ə a nu fĩṅkobē fi naà mĩtsē'ə yĩ m̀bĩi ya a ṅghirē mē fi ka ṅghaa tá ki ghirē tá bì zwitē bē bya bii mē bi tuu mmii fĩṅkobē fi

naà mĩtsə'ə fya aà. ¹⁶ Fi le ntigə ŋki ŋghirə bē bitsĩm, bĩ kəgə bo bĩ bĩ wè, bĩ ni ŋgǎŋkabə bo bĩ ŋgǎŋəfum, bĩ mə à ni bē atu bo bo bĩ ibù'ù, mə tá bĩ wenə waa a abô mà'à kè a nĩjənə ni nsĩ, ¹⁷ tá ghìrə mə kaa mbə ñù à wa'ǎ ayoo yuu, kè ñki mfee ayoo ti ghê à tswe nì à wen mà ya, mə à ni ikum naà mĩtsə'ə wa kè numba ikũm yĩ aà. ¹⁸ Ma yú a loò nì mĩtsyè. A bəŋ mə tá ñù yĩ a yu'u nĩ ànnù àtù yi a laà ghu aa, tá à loo numba naà mĩtsə'ə mà ghú. Wa à ni numbà ñùmĩsòŋhè. Numbà yĩ à ni ñkhì ji nto'o ni mighum mi nto'o ntsò nto'o.

14

Mú Mbĩnjərə̀ wa bo bə̀ bi

¹ Mè bú ñghə̀ə ki yə̀, ñyə̀ a Mú Mbĩnjərə̀ wa a tə̀ə a atu nta'a Zion, bə̀ ntsù'u ñkhì yĩ fùùrè ni mighum mi ñikwà ntsò ji ñikwà tswé bo bo, bii mə bi le ŋwà'ànə̀ ikum Mú Mbĩ njərə̀ wa nì yĩ Taà yĩ a nĩjənə̀ nsi bo aà. ² Mè yu'ù ñjĩ ñù i lo a aburə̀ ŋghaa ñjwù'ù tsǒ mĩŋki mĩ ghà'àtè, kè mbə̀ŋ yĩ i kùmè nĩ tìi aà. Njĩ ya mə mə le nyu'u aa, i le mbə̀ aa tsǒ bə̀ bu'u mĩlonŋ mi àŋàantè mĩ ghà'àtè, ³ bo yə̀è nì ikòò yĩ fii fya nsĩ àbərə̀, ni a nsi njoo jya mə i tswe ntìi ji ñikwà aa ni a nsi bìlìi byâ. A le ŋki nzi tsi'ĩ bə̀ ma bya ntsù'u ñkhì yĩ fùùrè ni mighum mi ñikwà ntsò ji ñikwà mə Nwĩ à le ntsu'u atù yaa fàa mbi aa, ñzi a nyə̀gè ikòò wâ. ⁴ Bè ma bya àa mbânghè jii mə i le nlèè mibìi mi nú myaa mi laa kaa ŋwa'à sịŋ nĩ ànnũ ajirè bo bĩ bə̀ŋgyè aà. Kaa bo lèè ŋwa'à mǎŋgyè zĩ. Aa bo ma bú mə bo yòŋhè Mú Mbĩnjərə̀ wa

idigə tsìm jìi a ghèè ghu aà. Bè ma bú àa bii mə Nwí à tsù'u atú yaa a titii bè faa mbi nlogə waa tsó miji mi mbii mii bi fu'u mfa a mbo yu bo Mú Mbínjèrè wa aà. ⁵ Kaa àbaɲnənnù a lèè ñwa'á a ntsú bo fè'è, kaa bo wa'à ní àlò'ò tswê.

Baangel bya bi tarè

⁶ Mè bú ñyè angel yí mò'ò a darè ni a ndəɲ a nji'í nìkàɲ ɲkɛ'enə ní ñkii yí sigìnè yii i lwi'i nɲkəɲ aa a mbo bè bɪtsìm bii mə bi lɛ ntswe a atu nsyɛ aa, a mbo ɪtoò tsìm, ní ɪtsə, ni mighàà mi tsìm, ni ñgwè'è bè bɪtsìm; ⁷ ñswəɲə ní ñji yí ñtìi mə, “Nì ka mbo'ò Nwí ñkii mfa ni ñgha'a ghu mbo, ñlɔɲ mə nòò ñtsò'òtə mɪsə'a yí à zì mē; nì ka mmii yu wa mə à lɛ nnaɲsə aburə bô ñsyɛ, ní ñkì miyaa, ni bì naɲəbirè aà.”

⁸ Angel yí mò'ò, yii à ywe'e bi baa, a yòɲ, ñswəɲə ni mə, “A wò mē, Babylon ñjò'ò àla'a yí ñwè ya a wò mē. A lɛ ɲghìrè ñgwè'è mu ɲù ñtsìm i baanè milù'ù mí tìi mi annù atsùurə yi yâ.”

⁹ Angel yí mò'ò, yii mə à ywe'e bi tarə aa, a yonè waa, ñswəɲə ní ñji yí ñtìi mə, “Nù tsù yii mə à mii naà mɪtsə'ə ya, kè fɪɲkəbè fi fya aa, kè mə à bii ɲkwɛrə awenè yi ya a niɲenə ni nsi yu kè a abo yu aa, ¹⁰ yumbəɲ, àa kii no milù'ù mi alwintəɲə Nwí mya, mə Nwí à nɲɲ mē tsi'í tì forə wa mùm ñdɔɲ àlwintəɲ yu aa, tâ bì tigə ndi ɲgi'í ghu nu ni mò'ò, bo sulphur a nsi baangel bi Nwí bii mə bi laa aa bo bì a nsi Mú Mbínjèrè wâ. ¹¹ Fìlì fì mò'ò fì kò'ò wa adigə mə bi dɪ'í waa ghu aa ɲgòn bìnòò bi tsìm. Bo ma bú mə bo lɛ

mmii naà màtse'ə ya bo fĩnkobè fi fya aa, bo bì ñù ñtsìm yĩ à kwèrə awenə ikumè yĩ ya aa, kaa bo si nĩ àfwetè tswé, a asi'inè kè nĩtugè.”

¹² Ma yũ a lòò nĩ ànnũ mbii ŋgi'i a mbo bè bi Nwĩ, là'à bè bya bii mə bi lèə ndi'i Nwĩ, ñki nnĩj mĩntiĩ myaa a nu Yesu aà.

¹³ Mè bù ñyu'u ñji yĩ mò'ò i lô a aburə nswonə ni mə, “Nwà'ànè yuà ànnù, m̀bɔɔnə a mbo bè bii mə bi kwo a múm m̀bo Mmà'àmbi, nlògìnè tsĩtsòŋ aà.” Azwĩ a kwi'i mə, “M̀bɔɔnə tsi'ĩ annù nĩŋkoŋè, tã tã bo tigè ŋka m̀ntə a nĩ ànwùgìnè yaa, ñlonj mə m̀ghìrìnè mi innù myaa yònè waa aà!”

Nòò ñtsò'òtə m̀isa'a a njwĩ ñlwĩ'ĩ ñjĩm

¹⁴ Mè ghèə bũ ki yə, nyə mbà'à yĩ m̀fù'ù, ñù yĩ mò'ò a tswé ghu tsi'ĩ tsò Mu ñù, àtsè'ətu nifò gold a tswé ghu atu, munwĩ ñsyə m̀sàn yĩ ñtsè'ə a kí ñtswe ghu abó. ¹⁵ Angel yĩ mò'ò a fe'è a múm ndámà'anwĩ, ñswonə ni a mbo ñũ wa mə à le ntswe wa múm mbà'à aa nì ñji yĩ ñtì mə, “Lògè a munwĩ ñsyə m̀sàn ghò wa ŋka nsyə ghu, ñlonj mə nòò ñsyə m̀sàn à kù'ù mē, ñlonj mə m̀ji m̀i bi tswe nì m̀fù'u fàa atu nsyè aa, mi nànşə mē ñtìi.” ¹⁶ Yu wa yĩ mə à le ntswe wa múm mbà'à aa a tigè ñghusə munwĩ yĩ wa a atu nsyè, mfu'u m̀ji myá.

¹⁷ Angel yĩ mò'ò a bù m̀fe'è wa múm ndámà'anwĩ ya a aburə, ñki ntugitə munwi ñsyə m̀sàn yĩ ñtsè'ə. ¹⁸ Angel yĩ mò'ò a fe'è wa adigè nĩkentə ni mò'ò ni mmà'anwĩ, ñtswe nĩ àdà'à a nlèntə mò'ò nĩkentə ni mò'ò ni mà'anwĩ aa,

̀nswon ̀nĩ ̀nĩ yĩ ̀ntĩ a mbo angel wa m̃ à l̃ ntugit̃ munwĩ ̀nsỹ m̃s̃ñ wa m̃ à l̃ nts̃'̃ aa m̃, "L̃g̃ a munwĩ ̀nsỹ m̃s̃ñ gh̃ yĩ ̀nts̃'̃ wa ̀nsỹ ajũñ m̃nt̃a mi ati mil̃'̀ m̃i mi tswe a atu nsỹ aa ghu, ̀nloñ m̃ m̃nt̃a mỹa b̃ñ m̃." ¹⁹ Angel wa a tig̃ ̀nghus̃ munwĩ yĩ wa a atu nsỹ, ̀ng̃hot̃ m̃nt̃a mi ati mil̃'̀ m̃ya ghu ntig̃ ̀nk̃wet̃ fỹa ̀nigho ̀nĩ w̃ ̀nĩ ññ mil̃'̀ m̃i alwint̃oñ Nwĩ; ²⁰ bi tig̃ ̀ññ ̀nĩ mil̃'̀ m̃ya, a ab̃̃ a ̀nj̃m̃ ̀ñkỹa ̀nj̃'̀ àla'a ỹa. Al̃̃ a tig̃ ̀ñkoñ m̃f̃'̃ w̃a ̀nigho, ̀ñ̃ñ ̀ñk̃'̀ nywe'e ts̃'̀ àts̃ñ nt̃oñ l̃oñ, nsa'a mb̃ tso b̃k̃ilo metre ̀ñkh̃i ji baa ̀nĩ m̃ghum mi bù'u nts̃'̀ ji nto'o.

15

Baangel bya m̃ bi l̃ ntugit̃ m̃gh̃'̀ mi ̀nk̃w̃ñ b̃ m̃ lwĩ'̃s̃'̀ m̃ya

¹ M̃ tig̃ ̀nỹ al̃ns̃ annũ yĩ w̃ a abur̃, baangel bi s̃mbaa bi tugit̃ m̃gh̃'̀ mi ̀nk̃w̃ñ b̃ mi s̃mbaa, ma m̃ a b̃ m̃ ̀nlwĩ'̃ ̀nj̃m̃ ̀nloñ m̃ ma m̃ l̃ ̀ng̃h̃r̃ m̃ t̃a àlwint̃oñ Nwĩ t̃a à k̃nt̃.

² M̃ tig̃ ̀nỹ ̀ñk̃i miyaa ̀ñk̃'̀, m̃'̀ i f̃r̃ñ ghu, m̃ ỹ b̃ bya m̃ bi l̃ m̃'̀ à ̀ntsya naà m̃ts̃'̃ ya, ̀nĩ f̃ñk̃ob̃ fi fỹa, a b̃ naà ya m̃ ̀k̃m̃ yi ̀nĩ b̃ numba aa, bi t̃̃ wa mb̃̃ ̀ñk̃i miyaa ̀ñk̃'̀ ̀ntugit̃ mil̃oñ mi àñ ̀ñant̃ m̃ Nwĩ à fa a mbo bo. ³ Bo l̃ si ỹ̃ ̀ñ ̀k̃'̀ Moses ̀ng̃añf̃a'a Nwĩ, ̀ñk̃i nỹ̃ ̀ñ ̀k̃'̀ M̃ Mb̃ĩnj̃r̃ wa, ̀nswoñ ̀nĩ m̃, "Innũ j̃i m̃ w̃ M̃m̃'̀amb̃i Nwĩng̃oñ Mbu'ut̃mbi o gh̃r̃ aa,

à ni ìnnù jĩ wè,
 m̀bè ìnnũtsyâmbò,
 m̀bè ìnnù jĩ tsìnè,
 m̀bè ìnnù n̄ĩkõj ɲgõj bìnòò b̄ĩ tsìmè,
 mba Mfò ɲgù'u ɲgu'u!

⁴ Mmà'àmbi, ɲù ȳi m̄ kaa m̀bè wa'à gho ka
 m̀bɔ'ɔ,
 ɲgha'asè n̄ ìkũm gho aa, à n̄ wò aa ε?

A ni tsi'ĩ wò m̄ ò laa mmàn̄sè.

Itòò tsìm i ka ȳi z̄i k̄i gha'asè nòò

̀n̄lõj m̄ ìtsinè ìnnù jo bi gh̄rè m̄ i fè'è n̄laa aà.”

⁵ Ma ya ghè m̄ k̄i t̄syá, m̄ ȳè n̄dàmà'anwĩ,
 là'a Adigè ȳi n̄ansè n̄laa ya a m̄úm n̄t̄ɲj ɲghotè,
 a ɲa'anè a aburè. ⁶ Baangel bi s̄ambaa bi fè'è wa
 m̄úm n̄t̄ɲjghotè, ɲwɛ'ɛ ìtsè'è j̄i fù'ù j̄i tsèèɲkè,
 ɲwɛ'ɛ m̄ikò mi gold a m̄igõ bo, n̄tugitè m̄ighòò
 mi ɲkwõj b̄è mi s̄ambaa a m̀bo bo. ⁷ Ayoo ya
 m̄ a t̄swe n̄t̄i aa ȳi fù'ùrè a ti t̄i jya ji n̄ikwà, a
 fa ìkan̄è gold ji s̄ambaa, j̄i i le n̄luu n̄ ãlwintõj
 Nwĩ ȳi m̄ à t̄swent̄i ìnlwĩ'i n̄ĩkõj aa, a m̀bo
 baangel bya bi s̄ambaà. ⁸ Adigè ȳi n̄ansè n̄laa
 ya a le n̄tigè n̄luu ni f̄il̄i f̄i f̄i le si fè'è a mum
 n̄igha'a ni Nwĩ bo b̄i a mum m̄idà'a yu. Kaa ɲù
 a wa'à àjàn̄è m̄ m̀bè yu kuu wa m̄úm Adigè ȳi
 n̄ansè n̄laa ya z̄i, ɲywe'e a noò ȳi m̄ m̄ighòò mi
 ɲkwõj b̄è mya mi s̄ambaa, a m̀bo baangel bya
 bi s̄ambaa mi m̄è.

16

Ƴkan̄ alwintõj Nwĩ jyâ

¹ M̄è yu'u ̀n̄j̄i ɲù i ló a n̄dàmà'anwĩ, a t̄õj̄nè
 ̀n̄ghaa n̄ t̄i ìswõj̄ ni a m̀bo baangel bya bi

sàmbaa mə, “Fè'ε ɲghèê nì n̄swi'i ikaŋ àlwinton
Nwĩ jya ji sàmbaa a atú n̄syê.”

² Angel yĩ n̄tyàmbĩ à le ɲghèê n̄swi'i yĩi akan
ya a atu nsye, ìlà'a n̄tsɔ'ɔ jĩ bi jĩ swèrè n̄swerè
i fè'è a nu bè b̄i mə bi le n̄tswe n̄i àwenə naà
m̄tsə'ə ya a nu bo ɲkii mmii f̄ɲkobə fi fya, aà.

³ Angel yĩi mə à ywè'e bi baa a gheè n̄swi'i yĩi
akan ya a n̄i ɲk̄i miyaa yĩ wè i bəŋ ntigə mban
n̄i àləə ɲu yĩ à kwo aà, ɲjoò tsim jii i le n̄tswe
nt̄i wa ɲk̄i miyaa yĩ wè aa i kwokè.

⁴ Angel yĩi mə à ywè'e bi tarə aa, a gheè
n̄swi'i yĩi akan ya a m̄ɲk̄i mi miyaa bo bì a n̄i
b̄inaŋəbirè bi bəŋkè n̄tigə aləə. ⁵ Mè yu'u angel
wa yĩi mə Nwĩŋgòŋ à ləə mə àa n̄lentə ɲk̄i aa a
swon mə,

“Wa ɲjò jũ jii mə o niŋə a nu bo aa i ku'unə,
wò wa mə ò tswe, mə ò le ɲki n̄tswe aa,
mbə yu wa yĩi mə à làa m̄aŋsə aà.

⁶ Nlon mə bè le n̄saansə aləə b̄e bi Nwĩ bo bì à
yi ɲḡaŋntoo Nwĩ,

ò k̄i m̄e m̄fa aləə a mbo bo mə tâ bo no.
Aà ɲḡi'i yĩi ì kù'unə a mbo bo aà.”

⁷ Mè yu'u ɲj̄i i lô a n̄ikentə ni m̄ɔ'ɔ ni m̄a'anwĩ
ɲyə'ə n̄swonə ni mə

“Ɔŋə Mmà'àmbi Nwĩŋgòŋ Mbu'utəmbi,
wa ɲjò jya ku'unə a annù n̄iŋkonè.”

⁸ Angel yĩi à ywe'e bi n̄kwà a ghe'è n̄swi'i yĩi
akan ya a n̄tsu n̄inòò, Nwĩ a ma'àtə mə tâ nòò à
tɔɔ b̄e ni m̄ɔ'ɔ. ⁹ Nòò à le ntigə n̄loo ni m̄an̄ji yĩi
à swèrè aà, n̄tɔɔ b̄e, bo tigə m̄bəḡitə ikum Nwĩ
mə à tswe ni m̄idà'à a atú ìghòò ma jũ aà, ɲkaa
ɲk̄i'i m̄intiì myaa bəŋkè ɲgha'asə Nwĩ.

10 Angel yĩi mē à ywè'e bi ntaà, a gheè òswi'i yĩi akaŋ ya a nĩ àbèrè naà mìtsə'ə ya, ala'a yi ya yĩi à le si bu'utə aa a bəŋ a tigə ntswe a mùm mĩfi ìdìgè. Bè tigè òtsaa nĩ ìlèè jyaa nlonŋ ŋgĩ'i ya mē bo le si yə aà. 11 Nkii ntigə mbəgite nĩ Nwĩŋgòŋ a aburə nlonŋə nyanŋə bo bì ìlà'a ntsɔ'ɔ jyaa, lá kaa ŋki'i ibi yĩi bo le si ghìrè aa mà'atè.

12 Angel yĩi mē à ywè'e bi nto'o aa a gheè òswi'i yĩi akaŋ ya a nĩ ñkĩ Euphrates yĩ wè aà. Nkĩ ì tigè òyoo ghu tsim, a ntaŋtə mánjĩ a mbo bìfò bìi mē bi lǒ a mbĩ ònsa'a nòò aà. 13 Mè yə ìzwĩ jĩ swèrè ji tarə, ì kirè tsǒ mánjɔɔ, mi fe'è ni a ntsũ ndêfò wa bo bì a ntsũ naà mìtsə'ə ya, ni a ntsũ ŋgǎŋntoo mbwe'esè. 14 Ma jũ a bə ìzwĩ demon jyaa mē ì ghìrə innũ jĩ yěyerə aà. Ìzwĩ ma jũ ì fe'è ñghɛɛ a mbo bìfò bì fàa mbi bìtsim mē bi ghotə waa tá bo taŋtə ntsò, òyi mà'à wa njwi yĩ ñwě Nwĩŋgòŋ m̀bu'utəmbĩ. 15 (“Yê, wa mē zĩ tsi'ĩ tsǒ òyèrə, m̀bɔɔnə a mbo òyè yĩi mē à tswe ñikərè, òtswe nĩ òtsè'ê ji aa, ta tá à wa'à ghìrè ñka ŋkarə nswèrè òswèrè òndirisə nĩ àtú yi.”)

16 Ìzwĩ jyaa ì tigè ñghotə bìfò bya wa adigə mē bi twonŋə a ni òghàà ni baHeber ni Armageddon aà.

17 Angel yĩi mē à ywè'e bi sàmbaa aa, a gheè òswi'i yĩi akaŋ ya a mfə'ə, mē yu'ù òjĩ yĩ òtìi ì fe'è a ndàmà'anwĩ, a nĩ àbèrè ya nswonŋə ni mē, “Wa bi ghìrè mē!” 18 Mbèŋ ì le si tigə ŋwa'akə, òjĩ ì koò, m̀bèŋ ì kumə, òsyɛ ì tsìgìnə a ni mánjĩ yĩi kaa bi leè ŋki'i yə, òlɔgìnə a ajàŋə mē bè le ntswe fàa atu òsyɛ aà, òsyê ì le ntsìgìnə a ni mánjĩ yĩ òtìi. 19 Njò'ò àla'a yĩ ñwè ya ì yâtè itii ji tarə.

Njò'ɔ ɪla'a itoo i wokè. Nwĩ a wa'atè ñjò'ò àla'a yĩ ñwè, Babylon, ñghirè mə tá à kyese ndón mǎlù'ù mi alwintɔŋ yĩ yĩ ñswèrè ñswerè yá. ²⁰ Bìkìŋkì bì tsim bì gheè m̀bwèkè, m̀inta'a m̀ wè mi tsim k̀i m̀bwèkè. ²¹ M̀iwèè mi mbèŋ m̀i wè m̀i ñirè ñdirè, mbè tsò bìkilò m̀ighum mi ntaà, mi lô a aburè ñwo nyigè b̀ê, bo tigè m̀bègìtè Nwĩ ñlonè aghòò m̀iwèè ma yá. Aghòò ma ya a le mburè nswerè aà swèrè.

17

Ntìi àkwàrè yá

¹ Angel wa yĩ mò'ɔ a titìi baangel bya bi sàmbaa mə bì le ntugìtè ɪkan jya ji sàmbaa aa, a zĩ a mbèè mè ñswon mə, “Zì! Mè aa ñi'ì njo yĩ mə ñ ka kuu a nú ñtìi àkwàrè ya mə à tswe a atu m̀iŋkì m̀i ghà'atè aà, ² là'a akwàrè ya mə bìfò bì mbi bù ji akwàrè bo bo aà. Bè bì mbi bù bì bàànè m̀ê ñi m̀lù'ù mi akwàrè ma yá.” ³ A tigè ñlògè a gha a m̀um Azwĩ, bì'ì yu gheè a nta'a m̀iwèè m̀iwèè, mè yê m̀anɣyè a kɔ'ɔ a atu nàà m̀itsə'ə ñ ghè'è boò, ñluu ñi m̀ikùm mi mbègìtè Nwĩ a nu yu. Ntswe ñi itu ji sàmbaa ñi m̀indɔŋ mi ñighumè. ⁴ M̀anɣyè wa à le ñwe'è itsè'è jì b̀agìtè jì atìndùù bo jì ghè'è boò, ñwe'è nú yĩ ñi ñjoo jii bì nanse ñi atìi gold, ñi ñgò'ɔ atìndùù, ñi ñjoo atìndùù. A le ntugìtè ndón gold a abo yu, ñ luu ñi ñnù jì swèrè bo bì ñfifwe ñnù jii ñ lo wa ñi ànnũ ñjì àkwàrè yu. ⁵ Bì ñwà'anè ɪkùm yii ñ le ntswe ñi ñji'ì ànnũ alò'òsè aa ghu ñijenè ñi ñsi mə, “Babylon yĩ ñwè, ñdè bì ɪkwàrè bo bì yĩ ñnù jì swèrè f̀aa nsyê.” ⁶ Mè yê m̀anɣyè wa a baanè ñi àlèè b̀ê bì Nwĩ,

bo bì nî àlæø bê bïi mæ bi le nzwitə nloŋ mæ bi le si swonə annũ Yesu aà. Nòò yïi mæ mè le nyə mângyè waa, ànnù nanşə n̄tsya ghâ. ⁷ Lâ angel wa a betə gha mæ, “Annù a tsya a gho aa a ya aa ε? Wa mè ka swonə annũ alò'òsè yïi mæ a tswe nloŋə mângyè ghú, mæ nàà m̄tsə'ə yù mæ ì tswe n̄i itu ji sàmbaa ni m̄ndɔŋ mi n̄ghum ì bè'è aà. ⁸ Wa nàà m̄tsə'ə yù mæ ò yə aa, ì le ntswe nt̄i a noò mò'ò. La kaa ì si nt̄i bú n̄tswe. Ɔ ka fè'ε wa m̄m àtaa yï tsò n̄tso ya, ì ghèε tá bì ta ŋgi'i ghu nu. Bè bïi bi tswe fàa a atu nsyε, bïi mæ kaa bi le ŋki'ì mikúm myaa wa m̄m àŋwà'ànə n̄tswènt̄i ŋwa'ànə, a noò mæ Nwĩ à le n̄nanşə mbi aa, ànnù aa yï tsyà waa a nyə nàà m̄tsə'ə yù, mæ ì le ntswe nt̄i, kaa ŋki'ì nt̄i bú n̄tswe, mæ ì ka yï b̄anə bũ zĩ aà.

⁹ “Ma yù a lòò n̄i àmòòntè yïi mæ a tswe n̄i m̄tsyè. Itu jya ji sàmbaa à laa mbə m̄nta'a m̄i mæ m̄angyè ghú à tswe ghu, ¹⁰ ŋki mbə bifò bi sàmbaa bïi mæ b̄i bi n̄taà wò m̄. Yï m̄fùurè à tswè m̄ ghu, yï m̄fùurè aa b̄ŋ k̄i zĩ. A bə zĩ b̄ŋ à ka tswe aa tsi'ĩ a ni m̄ àt̄i noò. ¹¹ A ŋghèε a ni nàà m̄tsə'ə ya, mæ ì le ntswe nt̄i a noò mò'ò, lâ kaa ŋwa'a nt̄i bú n̄tswe aa, à bə aa m̄fò yï à ywe'e bi n̄fwaa aà, à bə aa yï mò'ò a t̄it̄i bya bi sàmbaa, a ghèε nii aa mæ bì ta ŋgi'i ghu n̄.

¹² “M̄ndɔŋ mya mi n̄ghum mæ ò ghìrə nyə aa, àa b̄ifò bi n̄ghum, b̄i kaa bi burə t̄i m̄ida'a m̄i n̄ifò kwèrè. Bo ka yï kwèrə m̄ida'a m̄i n̄ifò a ŋgaa yï m̄fùurè bo bì nàà m̄tsə'ə yá a ni nòò yï m̄fùurè. ¹³ Ma bú bi tswe n̄i àmòòntè yï fùurè, ì k̄i fa m̄ida'â myaa bo bì adà'â yaa a mbo nàà

màtsə'ə yā. ¹⁴ Bo bo ka yĩ mà'a Mú Mbĩnjèrè wa nì ntsò tâ Mú mbĩnjèrè wa bo bì bè bii mē bi tswe bo bo aa, bi twonḡ waa, ntsɔ'ɔ waa, bi yonḡ nii nĩ ntiì waa tsimè aa, tâ à bo bè bi ma bú gha'a waa, nlonḡ mē à laa mbē Mmà'àmbi bì mmà'àmbi, mbē Mfò bìfò.”

¹⁵ Angel wa a swonḡ a mbo mē mē, “Mĩnkĩ mya mē ò ghìrē nyē àkwàrè ya a tsweḡ ghu aa, àa bē, mbē nnòò bē, mbē itoo itoo, ḡkĩ mbē mighàà mi ila'à. ¹⁶ Mĩndḡḡ mya mi nighum mē ò ghìrē nyē aa, bo bì nàà mĩtsə'ə ya ka yĩ bàa àkwàrè ya, i kwèrē njoò tsimḡ jii mē à tswe nĩ ju aa, i tigē mà'àtè yĩ nswèrè nswèrè, i kurē nnyānũ yĩ, i tòò yĩ nĩ mɔ'ɔ bwesə. ¹⁷ Nlonḡ mē Nwĩḡḡḡ à nḡḡ mē a múm ntiì bo mē tâ bo ghìrē annũ yii mē à tanḡtə aa, a ajāḡḡ mē bo ka tswe nĩ àmòòntè yĩ mɔ'ɔ, i fa mĩda'a mi nifḡ nyaa a mbo nàà mĩtsə'ə ya, i ywe'e a noò yii bi ka yĩ lwensə nighàà ni Nwĩ aà. ¹⁸ Māḡḡyè wa mē ò ghìrē nyē aa, àà ḡjò'ò àla'a yĩ ḡwè ya, mē ì tswe nĩ mĩdà'à a atu bìfò bì fàa atu nsyè aà.”

18

Ajāḡḡ mē Babylon à wò àà

¹ Ma yũ a ghè mē kĩ tsyǎ, mē yē angel yĩ mò'ɔ a lô a aburē nsigē, ntswe nĩ àdà'à yĩ wè, ḡwèèḡ yĩ i ke'è nsyē ntsim. ² A tḡḡḡḡ ḡghaa nĩ ḡjĩ yĩ ntiì nswonḡ mē,
 “A wò Mē! Babylon, ḡjò'ò àla'a yĩ ḡwè ya à wò mē!
 A tigē mē mbē aa ndùḡḡ bìdemons,
 àdìḡḡ alèèntə izwĩ jĩ bì ìtsim

m̀b̀ə idigə al̀̀ənt̀ə b̀ĩsĩŋ b̀ĩtsĩm b̀ĩi b̀ə baa à.

³ Nlɔŋ mə ɪtoò tsĩm nò m̃ə mĩlù'ù m̃i t̃i m̃i ŋghirə
innũ atsùur̃ə m̃i mya mbaanə.

Bìfò bi tsĩm fàa nsyɛ bi k̃i ñghirə innũ m̃aghàb̀ə
bo bo.

Ŋgãŋntaŋ m̃it̃àà fàa atu nsyɛ i k̃i m̃ə m̃fu'u
ŋkabə ỹi ñwè ñi àfù'u annũ ñj̃i àkwàr̃ə ỹi
yá."

⁴ M̀ə bú ñyu'u ñj̃i ỹi m̀'ɔ i ghà a aburə
nswoñə ñi m̀ə,

"F̀è'è ñi ghuu b̀ə b̀a, ñi ma'atə ỹi m̀f̀'ɛ ghuu;

t̃a wa'à lò ŋghirə ɪb̃i ỹi wa ỹi tsu,

t̃a Nw̃i à wa'à lò ñki ñĩŋ ñj̃o ỹi ya a nu bù;

⁵ Nlɔŋ mə bi t̃ant̀ə m̀ə ɪb̃i waa i sa'à ñk̀'ɔ nywe'e
a aburə,

Nw̃i a k̃i ñwa'atə ɪb̃i ỹi tsĩm.

⁶ Ñi kwi'inə annũ ỹi à lɛ si gh̃rə,

ñt̃'ɛ ñkwi'inə ɪb̃i ỹi ŋgaa ji baà.

Ñĩŋ m̃ilù'ù ghu nd̃ŋh̃è, m̃i m̃i t̃i ntsyàtə m̃i m̀ə
à lɛ si fa aa, ñgàà ji baà.

⁷ Ts̃ m̀ə à lɛ si ñee ñi nú ñk̃i ñj̃i ñi m̀bi ntərə
aa,

ki ñaŋsə m̃fa ŋgi'i b̀ə àjəŋñə ghu mbo tsi'ĩ maa
ajəŋñə.

Nlɔŋ mə à lɛ si swoñə a múm ñt̃i yu m̀ə, 'M̀ə b̀ə
aa m̃f̀ò m̃aŋgyè, ñŋaŋñə a ab̀ərə m̀ə!

Kaa m̀ə s̃ ñkwi'i b̀ə, kaa m̀ə aa ỹi wa'à k̃i ñk̃i
ñjəŋñə,'

⁸ maa ajəŋ, ñgi'i i ka ỹi kuu ghu nu a at̃u ñjwi ỹi
m̃f̀ùur̃ə,

m̀b̀ə ñghòò ñi nzwitə b̀ə, ñi àjəŋñə, ñi ñj̃i ỹi ñt̃i,
t̃a b̀i k̃i nt̃ɔ ỹi a m̀'ɔ;

̀nlon mə Mmà'àmbi Nwĩngòŋ yĩ à tsèrè mə isa'à
yì aa à tswe ni m̀dà'à."

⁹ Bìfò bi nsye bù bya bii mə bi le si ghìrè annũ
mâghàbè bo bo ñkii nji nĩ m̀bi bo bo aa, ka yĩ ki
yè'è lèrè nĩ àkii yaa, a noò yĩ baa yĩ yè tâ bì tɔɔ
yì tâ fili tìgè ñkɔ'ɔ aà; ¹⁰ baa yĩ tìgè təə a asa'a
agha'a i bɔ'ɔ nĩ ñgi'i yĩ ya, i swonə ni mə,
"Wemɛè! Wemɛè! Wò ñjò'ò àla'a yĩ ñwè,
wò ñjò'ò àla'a Babylon yĩ ñwè!

Tsi'ĩ a ni mú àtii noò, bi ghènsè m̄ ñniŋ njo a
nu wò!"

¹¹ Ngãŋmitaa jĩ fàa nsye yè'è nĩ Babylon
ñjəŋnə, ̀nlon mə kaa mbê ñù à wa'à ayoo mitaa
ghu bù ñghɛɛ nyuu; ¹² kaa mbə ñù waa bù
nyuu, gold, kè silva, ñgò'ɔ atindùù, kə njoo
atindùù, ìtsè'ə atindùù jĩ fù'ù jĩ siginè jii bi nanşə
nĩ linen, ìtsè'ə atindùù jĩ bagitə, ìtsè'ə silk nĩ
ìtsè'ə jii i ghè'ə boò aà, m̀buu iti tsim jii mə
i tswe nĩ àyà'à yĩ siginè aa, ñjoo tsim jii mə
bi nanşə ni m̀sòŋ mi nsəə aa, ñjoo tsim jii bi
nanşə nĩ ìtĩ itindùù aa, njoo jii mə bi nanşə nĩ
àtiti bronze, iron, ni marble, ¹³ njoo jii i lùmè
̀nso'otə tso, cinnamon, njoo aghò'ò, njoo jii lùmtə,
mèè, frankinsense, m̀lù'ù, m̀ghurə, abaa yĩ bi
nanşə ñghò'ò, m̀sàŋ, b̀ŋkɔ'ò ñjĩm, nĩ m̀binjèrè,
b̀ləŋə bo b̀kaligə, nĩ ìbù'ù, bè bii bi tswe ntii aà.

¹⁴ Ngãŋmitaa jya i swonə mə,

"Njoo jya tsim jii mə ntii ghu i le si yè'ètə aa i
khè m̄ ghò ñghèè yì,
àfù'ù yo tsim bo bì njoo jĩ siginè tsim jii mə o
tswòŋə noo ghu mum aa i ghèè m̄ ntso,
kaa ò ka yĩ wa'à bù ñyè!"

15 Bè bii mē bi lē si taŋə mitaa nĩ ñjoo mà jũ aa, ñtswe nĩ àbĩĩ yĩ ghà'atè ghu aa, ka tigə təə a asà'a agha'a, i bɔ'ɔ nĩ ñgi'i ya mē i kuu ghu nu aa, i tigə yè'è nĩ tii ñjəŋnə i swonə ni mē,

16 “Wemèè! Wemèè! Njò'ò àla'a yĩ ñwè ya mē bi lē ŋwɛ'ɛ nĩ ìtsè'ə atìndùù jĩ fù'ù jĩ sigìnè jii bi nanşə ni linen, bo bi jĩ bagitə ni jii ghè'è boò

bi tsi'ĩ ni gold, nĩ ñgò'ò atìndùù nĩ m̀bũm njoo atìndùù aà!

17 Tsi'ĩ a ni mù àtiii noò bi ghènsè mē m̀bwesə afù'ù mà yũ tsimè.”

Itu ŋgǎŋntii ìbaŋ, bè bi tsim bii bi kuu abanə ŋkì aa, ñgǎŋntii ìbaŋ, bo bi bè bi tsim bii bi fà'à a m̀mũm ñkĩ aa, bi lē ntigə ntəə a asà'a agha'a, 18 ñyè'ə nĩ àjàŋ yii mē bo lē nyə fili fya fi kɔ'ò a nĩ ñjò'ò àla'a ya mē a lē si khi aa, mē,

“A ni yuu njò'ò àla'a yii mē i lèè m̀bə tsi'ĩ tsò ñjò'ò àla'a yĩ ñwè yulà aa ɛ!”

19 Bo lē ntigə ŋkumə nĩ àtũ yaa nĩ àbìrè, a ajàn yii mē bo lē si yè'è ñjəŋnə, ñnanşə nyè'ə nswonə ni mē,

“Wèè ŋgi'i, Wèè ŋgi'i ñjò'ò àla'a yĩ ñwè yũ

Bè bii bi lē ntswe nĩ ìbaŋ a m̀mũm ñkĩ ghu aa, lē ntigə ŋgǎŋkabə jĩ wè ñlonə afù'ù yi yà!

Tsi'ĩ a atu mù àtiii noò, a bwè mē!

20 Ka ndoritə ni ñlonə mē a wò mē aa mbă aburə, bè bi Nwĩ ni ŋgǎŋntoo Kristo, nĩ ñgǎŋntoo Nwĩ, ñlonə mē Nwĩ à ñiŋ mē njo a nu Babylon ñlonə innũ jii mē à lē ŋghìrè a nu bù aà!”

21 Angel yĩ m̀ò'ò yĩ à ɛ ntswe ni m̀dà'á aa a
bweè ñgò'ò yĩ ì ɛ mbə tsǒ ñgò'ò àbaa yĩ ñwè aa,

m̀ma'a a m̀m ñkĩ miyaa yĩ wè aa, ñswon mə,

“Áá àjàñ yĩ mə bi ka kii mà'a njò'ò àla'á Babylon

tsi'ĩ nì m̀tsə'è, kaa tâ ñù tsù à yi ñwa'á yi

bú ñyè.

22 Kaa bi ka yĩ wa'á bù ñyu'u nji m̀lòn, kě nji

ñgǎñnyèè ìkòò, kě nji m̀bàñ mí tòn, kè

nji ñtàn,

kaa bi ka yĩ wa'a a mum wò bú ñyu'u;

kaa bi ka yĩ wa'á ñú àbofá'á

a mum wò bú ñyè,

kaa wa'á nji ñgò'ò àbaa

a mum wò bú ñyu'u;

23 kaa tâ ñkà'á lám

ì wa'á a mum wò bú ñta;

kaa wa'á nji ñdoo ñyò'ò kè yĩ múñgen

a mum wò bú ñyu'u;

ñlon mə ñgàñmitàà jo ji wè jya ɛ mbə aa bè bí

wè bíi mə bi ɛ ntswe a atu nsye àà,

ò ɛ bwe'esè ìtoò tsim nĩ ñnù bísrè jo jya

àà.

24 Aləə nu ñgǎñntoo Nwí, bo bi àləə nu bê bi

Nwí,

bo bi à yĩ bê bi tsim bíi bi ɛ è ñzwitə fàa nsye

aa,

bi ɛ nyè a njò'ò àla'á Babylon.”

19

Baburə doritə ajàñə mə àla'á Babylon a wo àà

¹ Ma yũ a ghə mə ki tsa, mə yu'u àyoo yĩ mə'ò a ghaà nĩ tsi'ĩ tso nĩ mambəm nncò a aburə, a tɔŋnə nswonə ni mə,

“Alleluia, ànnũ nyweensə bə, ni nìgha'a, ni mītì mĩ tswə aa a mbo Nwĩngòŋ yĩ'ìnə,

² nlon me njò ji i ku'unə a annù nĩŋkoŋ.

A nĩŋ mə njo a nú nti àkwàrə ya mə kì bùurə a atu nsye yù ni nòŋkədàn yĩ waa

A kwĩ'ìnə mē àjàŋə mə à ɛ nsaansə aləŋ gāŋfà'á ji aa ghu nú.”

³ Bo ku'usə mbu ntɔŋnə nswonə ni mə,

“Alleluia! Fìli fii fi fè'è ghu aa, fi kò'ò nĩ ndəŋ, n̄lwi'i nĩŋkoŋə.”

⁴ Bìlii bya mighum mi mbaa ntsò ji nìkwà bo bì njoo jya mə i tswə nti aa ji nìkwà, i wò a nsye, mmii Nwĩ mə à òŋŋə wa abərə aa, nswonə ni mə, “Amen. Alleluia!”

N̄yò'ò ni Mú Mbĩnjèrè nyá

⁵ N̄jĩ i lô wa abərə, n̄zi nswonə ni mə,

“Ka ŋgha'asə nĩ Nwĩngòŋ yĩ'ìnə mbă bu ŋgāŋfà'á ji tsim,

bù b̄i n̄ bò'ò nii, bə b̄i kəgə bo bì b̄i wè.”

⁶ Mə bú n̄yũ'u ayoo yĩ mə a bə tsi'ĩ tsò n̄jĩ mambəm nncò, i kòò tsi'ĩ tsò m̄jwù'ùnə mĩ ŋkì, ŋkii ŋkoo tsi'ĩ tsò mbəŋ yĩ òwè i kùmə, nswonə ni mə,

“Alleluia! Nlon mə Mmà'àmbĩ Nwĩngòŋ yĩ'ìnə, Mbu'utəm̄bi a sa'a mbi aà.

⁷ A b̄i'ìnə ka ndoritə ŋŋentə nii mfa ni nìgha'a ghu mbò,

nlon mə n̄yò'ò ni Mú Mbĩnjèrè wa nĩ zĩ mē.

Bì kì mē ntantə a m̄ŋgèn yĩ.

8 Bi fà mē itsè'è jĩ fù'ù jĩ sigìnè jĩi i laa njèèŋkè
 aa mē tâ à wε'ε"
 (itsè'è jĩ fù'ù jĩ sigìnè ma jû, àâ itsinè innũ jĩi bê
 bi Nwĩ ghìrè aà).

9 Angel wa a swon a mbo mē mē, “Nwà'ànè
 annù yulà: Mbɔɔnè a mbo bè bii mē bi twonè
 waa mē tâ bo yĩ nji niyɔ'ɔ ni Mú Mbínjèrè wa
 aà.” A bú ñku'usè nswon a mbo mē mē, “Wa aa
 tsi'à ànnù nĩŋkon yĩ mē a swon Nwĩ aà.” 10 Mè
 wô a nsye ghu mikòrè mē mē mii yi, lá a swon a
 mbo mē mē, “Tsuu annù ma yú lǒ ghìrè! Wa mē
 bè aa ñù àkòrè ghò a mùm àfà'à, bo bì ñù àkòrè
 bìlĩm bo bìtsim bii mē bi tswa annù nĩŋkon ya
 yĩ mē Yesu à le ñghìrè a laa aà. Mii bè Nwĩ.”
 Nlon mē annù nĩŋkon ya yĩ mē Yesu à le nswon
 a laa, àâ àzwĩ ntoonwĩ.

Yu wa yĩ à kɔ'ɔ ləŋə yĩ m̀fù'ù wa aà

11 Mè yè àbùrè ña'anè. Mè lĩ ñyè a ləŋə yĩ
 m̀fù'ù, ñù yĩ mē à kò'ɔ ghu atu aa, bi twonè nii ni
 Yu yĩ mē fà'à nĩ ñtĩ yĩ tsim a mbo Nwĩ. A lèntè
 innù ñkii mma'a ni m̀intsò ni m̀anjĩ yĩ à tsinè
 aà. 12 Mi'ĩ mi mi khĩ tsi'ĩ tsǒ ñlwà mɔ'ɔ, itsè'ètu
 nifò jĩ kègè jĩ ghà'àtè i tswé ghu atu, bì ñwa'ànè
 ìkùm ghu, yĩ mē kaa ñù dāŋ à sè zi ntsyàtè yi.
 13 A wε'è itsè'è jĩ mē bi murè a nĩ àlèè, ìkùm yĩ
 bi twonè nii ghu i bè Nìghàà ni Nwĩ. 14 Ntsũntso
 aburè i wε'ekè itsè'è jĩ fù'ù jĩ sigìnè, jĩi mē i fu'ù
 tsi'ĩ fù'ù ñjɛŋkè aa, ñkɔ'ɔ bìləŋə bì fù'ù ñyonè
 nii. 15 Munwi ñtsò yĩ ñtsè'è a fε'è ghu ntsù, mbè
 yĩ mē a wǎ itoo gho aà, yumbon, à ka yĩ ki sa'a
 waa nĩ ñgwànè àtĩ. Aa yĩ tigè ññ m̀lù'ù mi

alwintɔŋ ni mĩ àfii mi'i mi Nwĩngòŋ Mbu'utèmbĩ myá. ¹⁶ Bi ŋwa'ànè ìkùm yĩ mɔ'ɔ a nĩ àtsè'ə yu bo bì a nitù'u yu, mə, Mfò bifò, nĩ Mmà'àmbĩ bì mmà'àmbĩ.

¹⁷ Mə yə angel a təə a ntsù noò, n̄tɔŋnə ntwonə ni bìsiŋ bi tsim bìi bi le si dārə ndəŋ a nji'ĩ n̄ikàn aa, n̄swonə a mbo bo mə, “Zi ŋghotə n̄i, ŋka mbe ni ikòò yĩ wè wa mə Mmà'àmbĩ à kà'a aà. ¹⁸ A ŋkurə n̄jyǎnú bifò, ni n̄jyǎnú bità bi ntsò, n̄jyǎnu bè bì wè, n̄jyǎnu bìlənə bo bì yĩ bìkɔ'ɔ bi lənə, nĩ n̄jyǎnú bè bit̄sim, yĩ ibù'ù ni yĩ bè bìi bi si ibù'ù bə, yĩ bè b̄i wè bo bì yĩ bè b̄i kègə.” ¹⁹ Mə yə nàà m̄tsə'ə ya n̄i bifò b̄i f̄aa nsyɛ, ni m̄intsù mi ntsò myaa, bi ghotə mə bi mà'a a yu wa ȳi à kò'ɔ lənə wa aa, bo bì ȳi ntsũntsò n̄i n̄tsò. ²⁰ Bi le ntswa nàà m̄tsə'ə ya n̄i àbù'u ntsò bo bì ŋḡaŋntoò m̄bwe'esə wa mə à le ŋgh̄irə innù j̄i ȳeyerə ghu nsi, m̄bwe'esə b̄e bìi mə bi le ntswe n̄i àwenə nàà m̄tsə'ə ya, ŋki ŋgha'asə f̄iŋkobè fi fya aà. Bi le mmà'à waa bi baa a atú n̄t̄i wa a m̄um àtsùmə mɔ'ɔ ya mə a khi ni sulphur aà. ²¹ Bi le ntigə ŋwa abugè b̄e ni munwĩ n̄tsò yu wa ȳi à le ŋkɔ'ɔ lənə yĩ m̄fù'ù wa aà. A bə munwĩ n̄tsò wa mə à le si f̄è'è ghu ntsù aà. B̄isiŋ bi tsim le ŋkurə n̄jyǎnú jyaa jya mbè'e ito'o.

20

Èlòò jya ntsù'ù yĩ fùurè

¹ Mə yə angel a lô a aburə nsigə, n̄tugitə b̄ikey bi ataa yĩ tsò n̄tso ya, bo bì mamù'ù atsanə ŋkòò bè. ² A baŋnè a ndêfò wa, yu wa ȳi mə à ni alwen no ya aa, mbə Devil bo Satan aa, ñkwerə

yi a nĩ ìlòò ntsù'ù yĩ fùùrè, ³ nĩma'a yi fya a mũm àtaa, ntsetə ntsù yĩ, òsĩŋ atú yĩ nĩ àwenə ale mə tâ à tsuu itoo itoo bú ki bwe'esə, nywe'e a noò yĩ mə ìlòò jya, òtsù'ù yĩ fùùrè i ka yĩ tsyà aà. Βεε mə i tsya bəə boŋ baa mà'atè yi a ni mũ àtĩ noò.

⁴ Mə yə ibərə, bə bĩ mə bi fa ada'a a mbo bo mə bi ka nsa'a bə aa, bi tswetə ghu. Mə kí m̃bu nyə bə bĩ mə bi le ŋkwyèkə itú jyaa, òlŋ ajəŋ mə bi le si swŋ annù òlŋ Yeso ŋki nlon òghàà ni Nwĩ aa, bo bi bə bĩ bi le ntuu mmii nàà m̃tsə'ə ya ni fĩŋkobè fi fya aa, kaa ŋki'ì nĩ àwenə yi ya a nĩŋenə ni nsi bo kə a mbo bo tswé aà. Bo le nyweenə ni òwo, òtigə mbu'utə mbi bo bi Kristo a nĩ ìloo ntsù'ù yĩ fùùrè. ⁵ Kaa abùgè biku bi bə a le ŋwa'à ni òwo yweenə, ònywe'e a noò yĩ mə ìlòò jya òtsù'ù yĩ fùùrè i le ntsyà aà. Aa òwàà ni nyweenə òwo nĩ ntsyà m̃bĩ. ⁶ Mbəəŋə yĩ òwè a mbo òyù yĩ mə à ywèenə ni òwo a tĩtĩ òwàà ni bə ni ntsyàmbĩ aà. Aa ki laa m̃əŋsə. Kaa òwo nĩ mə mi ywe'e mi mbaa aa kaa mi s̃i nĩ àdà'à a nu ma buù bə tswé. Ma buù bə ka yĩ bə ŋg̃əŋmà'anwĩ a mbo Nwĩ bo bi a mbo Kristo, i tigə bu'utə mbi bo bo, a ñjĩm ìlòò ntsù'ù yĩ fùùrè.

⁷ Nòò yĩ mə ìlòò jyà òtsù'ù yĩ fùùrè ka yĩ tsyà aa, tâ bi fi'isə Satan wa atsaŋ yu, ⁸ tâ à fe'ε mbwe'esə itoo jya mə i tswe a ni m̃buu mi atu nsyε mù mi ñkwà aa, là'a Gog ni Magog, i ghotə waa, òdũũ waa i gha'a ntsyà awəŋə ŋkì miyaa yĩ wè, tâ bo bo taŋtə ntsò. ⁹ Bo tigə m̃benə a sogyè, ntsyà idigə jĩ ghà'atè fàa a atu nsyε, ŋghεε

ŋkarisə a baligə wa yĩ mə bè bi Nwĩ bya bi tswe ghu aa bo bì ñjò'ò àla'a ya mə Nwĩ à kòŋə aà. Lá, mɔ'ɔ i lô a aburə nsigə ntɔɔ waa, ¹⁰ bi tswá Devil wa mə à bwè'èsə waa laa, m̄ma'a wa a m̄m̄m̄ àtsùmə mɔ'ɔ sulphur, wa adigə yĩ mə nàà m̄tsə'ə ya bo bì ñgàŋntoò m̄bwe'esə wa tswe ghu aà. Tâ bo tigə nyə ŋg'i'ĩ ghu n̄ às'i'ĩnè bo bì ñitugə nlwĩ'ĩ n̄ŋkɔŋə.

¹¹ Mè bú ñyə mamù'ù àbèrè yĩ fù'ù, ñù a ŋaŋnè ghu, ñsyə bô m̄bà'à àbùrè khê ñlo ghu nsi ŋghèè waa. Kaa àdigə ntswé àyaa a wa'à bē. ¹² Mè yə b̄iku bya, b̄i wè bo bì b̄i kègə, bi təəntə wa ns̄i àbèrè, bi ŋa'akè ñwà'ànè. Mè bú ñyə bi ŋa'à àŋwà'ànè yĩ mɔ'ɔ, ma ya a bē àŋwà'ànə ntswènt̄i. Bi tigè ñsa'a ni m̄isa'a mi b̄iku bi bē, ñyɔŋə n̄ ñnnù j̄i mə bi le ŋghìrè bi ŋwa'ànè wa a m̄m̄m̄ ñwà'ànè jya aà. ¹³ Nk̄i miyaa yĩ wè i fi'isè bè b̄i mə bi le ŋkwokə ghu mum aa, ñìwo bo bì àla'a b̄iku bi bē k̄i m̄fi'isə bē b̄i mə bi le ŋkwo ntswe a mum bo aa, bi sa'à waa a n̄ ñnnù j̄i bi le ŋghìrè aà. ¹⁴ Bi sà'à m̄ê, ñtigə mma'a N̄ìwo bo bì Ala'a b̄iku bi bē wa a mum àtsùmə mɔ'ɔ. Ma yũ a bē ñìwo ñi mə ni ywe'e mi mbaa aà, là'a ataa mɔ'ɔ yá; ¹⁵ ñù yĩ mə kaa bi le ŋwa'á ikúm yi wa m̄m̄m̄ àŋwà'ànə ntswènt̄i yə aa, bi ma'à wa m̄m̄m̄ àtsùmə mɔ'ɔ.

21

Abùrè yĩ fii bô ñsyə yì m̄fi

¹ Mè tigè ñyə a aburə yĩ fii bo bì ñsyə yì m̄fi; ñlɔŋ mə à le ti bə aa bɔŋ àbùrè yi m̄b̄i bo ñsyə yì m̄b̄i ya ì tsyà m̄ê, kaa ŋk̄i miyaa yĩ wè kaa i wa'à

kì mbu mbə. ² Mè tigè ñyə ñjò'ò àla'a yĩ ñlàà ya mə à ni a Yerusalem yĩ mfi aa, a lô a aburə a mbo Nwĩ ñsigə, mbə tsi'ĩ tsó múnghèn yĩ mə bi nàñsə mē ñwε'ε itsə'è ñiyɔ'ɔ ji a tigè ñghεε nĩ a ntsi'ĩ ñdoò yĩ aà. ³ Mè yu'ù ñjĩ ñù i ghaà nĩ tì, ñlo aa wa abərə, ñswonə ni mə, “Yê ñi, wâ ñto'ò Nwĩ i zĩ mē ñtigə ntswe a tĩtì bə. Nwĩ à ka tigə ki tswe bo bo, tâ bo tigə mbə bē bi, tâ Nwĩ yumbonj tâ à tswe bo bo; ⁴ Nwĩ à ka yè'è mĩlàà mi tsim a mi'ĩ bo, kaa tâ ñiwo wa'à bù mbə, kaa tâ àjəñnə, kə ñyè'è, kə ñyù'ù ñyàñə, kaa tâ i wa'à bù mbə, ñlonj mə ñnnù jya mə i le ntswe a nĩ mbi yĩ mbĩi ya aa i tsyà mē aà.”

⁵ Yu wa mə à le ñañnə wa abərə aa a swonj mə, “Yê ñi, mə ghirə njoò tsim tsĩtsòñ i tigè jĩ fi.” A le ñki mbu nswonj a mbo mē mə, “Ñwà'ànè yulà ànnù ñlonj àa tsi'ĩ ànnù ññkəñ, yĩ mə mbə bə yu'ù mbĩi aà.” ⁶ A bù ñswonə a mbo mē mə, “Wa mē ghirə mə ñnnù tsimè! Mè ni Alpha ñki mbə Omega, mbə ñlògìnə ñki mbə nlwĩ'ĩsə. A mbo ñù yĩ mə ñjĩ ñkĩ yañə nii aa, mē ka fa ñki wa mə i lõ ni nañəbirə wa mə ñkĩ ntswéntĩ fè'è ghu aa, tâ à no tsi'ĩ tì tú. ⁷ Nù yĩ mə à mà'a ntsyà aa, a ka tswe nĩ ñjoo mà jù mə mē kà'a aa, tâ mē bə Nwĩ yĩ, tâ à bə mú ghà. ⁸ Lá a ñghεε ni bə bii bi bo'ɔ aa, bə bii bi si Nwĩ bii aa, kə ñgàñatsùrè, nĩ ñgàñnzwitə bə, nĩ ñgàñajirè, ni bìsòrè, ñgàñmii mñkəbə bo bì ñgàñabañnənnù bitsim, bo aa yĩ tswe aa wa múm àtsum mə a khi ni mɔ'ɔ bo sulphur, mbə ñiwo nii ni ywe'e mi mbaà.”

Yerusalem yĩ ñfii wâ

⁹ Angel wa yĩ mɔ'ɔ a titii baangel bya bi sàmbaa mɛ bi le ntugitɛ ikan jya ji sàmbaa mɛ i le nluu nĩ njò ji nlwĩ'ĩ ñjìm jya ji sàmbaa aa, a ghaà a mbo mɛ ñswon mɛ, “Zĩ tá mɛ di'i múnge, ñgwe Mú Mbíjèrè wa a mbo wò.” ¹⁰ A tigè ñlogè gha a múm Ázwĩ, ñghɛɛ ni mɛ a atu nta'a yĩ wè, ñdi'i Yerusalem, njò'ò àla'a yĩ ñlàà ya a mbo mɛ, a fɛ'è a aburɔ a mbèɛ Nwĩ, ñsigè nzi ni a nsyɛ, ¹¹ ññweenɔ ni ñgha'a ni Nwĩ, ññwèenê yĩ i bɛ tsɔ ñgò'ɔ àtìndùù yĩ i tsyànɔ a nyɔ aa, tsɔ jasper, ñjɛɛkɛ tsɔ crystal. ¹² Ñkya yii i le ntii ñki nsa'a aa, i le ñkarisɔ Yerusalem wá, ñkya wa i tswé ni mintsù mi ibù'ù ñghúm ñtsò baa, baangel ñghúm ñtsò baa tswé wa mintsù mi ibù'ù. Bi le ññwà'ànè mìkum mi ñgwè'enda bɔɔ bi Israel bya ñghúm ñtsò ji baa, wa ni mintsù mi ibù'ù. ¹³ Mintsù mi ibù'ù le ntswe a mbi nsà'a nòò mi ntarɔ, ñtswe a mbi àtu mi ntarɔ, ñtswe a mbi ñtii mi ntarɔ, ñki ntswe a mbi ñtso nòò mi ntarɔ. ¹⁴ Ñkya njò'ò àla'a wa i le ntswe nĩ ñgò'ò àtsɛnda ñghúm ñtsò baa, bi ñwa'ànè mìkum mi ñgãntoo Mú Mbíjèrè jya ñghúm ñtsò baa ghu.

¹⁵ Angel wa mɛ à le ñghàà a mbo mɛ aa, à le tugitɛ figè yii bi le nanɔ ni gold aa, a mfigè njò'ò àla'a ya, bo bi mintsù mi ibù'ù mya, nĩ ñkya wa ghu. ¹⁶ Mbèɛ njò'ò àla'a jya ji ñkwà i le ñkù'ùnè, ñsà'àtê yĩ bô mbwà yĩ ku'ùnè, a figè njò'ò àla'a ya, nĩ àtĩ yi yá, i bɛ bìkilo metre 2,400, ñsà'àtê yĩ, mbwà yĩ, nĩ ññènê yĩ le mbɛ tsi'ĩ ñgĩñ ñgĩñ. ¹⁷ Angel wa à le ñki mfigè ñkya njò'ò ala'a wá, i bɛ bì metres 66, ñyonɔ aa ni figè yii bè bìtsim

figè nî ñjoo ghu aà.

¹⁸ Bi le ñghùrə ñkya wa aa nì jasper, àla'à ya a bânñè ñnanşə mbə tsi'í gold, ñta tsó ñkè'è yíi ì laa aà. ¹⁹ Bi le ntsè'e ñgò'ò atsəñkya jya nî ñgò'ò atìndùù, ñgò'ò yí mbĩi ì le mbə jasper, yí ñyòntè bə sapphire, yíi ì ywè'e ji tarə aa bə agate, yíi mə ì ywè'e ji ñikwà aa bə emerald, ²⁰ yíi ì ywè'e ji ntaà aa bə onyx, yíi ì ywè'e ji nto'o aa bə carnelian, yíi ì ywè'e ji sàmbaa aa ì bə chrysolite, yíi ì ywè'e ji ñifwaa aa bə beryl, yíi ì ywè'e ji bù'ù aa bə topaz, yíi ì ywè'e ji ñighum aa bə chrysoprase, yíi ì ywè'e ñighúm ñtsò mò'ò aa ì bə jacinth, yíi ì ywè'e ñighúm ñtsò baa aa ì bə amethyst. ²¹ Míntsù mí ibù'ù mya ñighúm ñtsò baa le ñki mbə ñjoo itìndùù ntsò baà; bi ghìrè ñtsübù'ù wa yí mò'ò yí mò'ò aa nî mbùm ñjoò atìndùù yí fùùrè. Mfânñě ñjò'ò àla'a ya ì nanşə mbə gold, ntanə tsó ñkè'è.

²² Kaa mə le ñwa'a ndámà'anwĩ wa ñjò'ò àla'a yê, ñloñ mə ñdámà'anwĩ yí ì le mbə Mmà'àmbi Nwĩngòñ Mbu'utəmbi bo Mú Mbínjèrè wá. ²³ Kaa ñjò'ò àla'a ya wa'à nî ñîndò, kè sañ mə tâ à ka nta ghu loò, ñloñ mə ñigha'a ni Nwĩ ni ta ghu tsó ñkà'à. Mú Mbínjèrè wa a bə lám ñjò'ò àla'a yá. ²⁴ Itoo fàa mbi ka yí tigə karə aa wa múm ñkà'a yu. Tâ bífò bi tsím fàa nsye tâ bi zi ni ñigha'a nyaa ghu. ²⁵ Kaa baa yí wa'ă míntsù mí ibù'ù mya a si'inə ka ntsetə; kaa itugə ka yí wa'à ghu ka mfii. ²⁶ Bi ka yí lògə ñigha'a ni itoo jì fàa mbi bo bì àfù'ù yaa ì zì ni yu wa a múm ñjò'ò àla'à. ²⁷ Kaa ayoo nsin yí tsù kaa a ka yí wa'à ghu kuù, kè bə ñù yíi mə a ghìrə innù jì

swèrè, kè ñu yĩ mæ a tswæε ibǎñnønnu aa. A ka yĩ kuu tsi'ĩ bè bii mæ bi ñwa'anə mikûm myaa wa mûm àñwà'ànə ntswëntii Mû Mbîjèrè yâ aà.

22

¹ Angel wa a gheè nî mbïi ndi'i ñki miyaa ñkĩ ntswëntii wa a mbo mè, i jεεñkè tsi'ĩ tsõ crystal, ñlo wa abèrə Nwi bo bì yĩ Mû Mbînjèrè wa ² ñkoñə nsigə wa a titii mǎññə ñjò'ò àla'a, wa aghəñə ñki miyaa a mbèè tsim, àtĩ ntswëntii a təə ghu, ntswe nî mbuu mîntâ mi ñighûm ñtsò baà. Ñkoonə ñi mîntâ mi mya a atu sàñə a atu sàñə. Ñyəñ ati ma ya i lε nstwe aa a ñghurə itoo itoo ghu.

³ Kaa mbə bi wa'ă ayoò tsu yĩ mæ ndòò Nwĩ i tswe ghu maa mûm ñjò'ò àla'a yê. Lâ tâ àbèrè Nwĩ bo yĩ Mû Mbînjèrè wa, tâ à bañnə ntəə ghu. Tâ ñgǎñfà'â ji ka mmii ñii. ⁴ Bo ka yĩ kɪ yə nsĩ yi tâ bì kɪ ñwa'anə ikûm yi a nijenə ñi nsi bo. ⁵ Kaa itugə i ka yĩ wa'à bù mbə, kaa tâ bo wa'à ñi waa ñkà'à lām kě ñkà'à ñîñòò bú ñka nlɔɔ, ñloñ mə Mmà'àmbi Nwĩngòñ àa yĩ bə ñkà'à waa. Tâ bo tigə mbu'utə mbi bo bo ñlwi'i ññkoñə.

Ajàñə mə Yesu à ka yĩ zì aà

⁶ Angel wa a swon a mbo mè mə, “Wa annu yula mə mə swonə aa à nî ànnu ññkoñ ñkù'ùnə a mbii aà.” Wa Mmà'àmbi Nwĩngòñ mə a fa Azwĩ yi a mbô ñgǎñntoò ji jya aa, à tòò mē angel mə tâ à zi ndi'i annu yĩ a tswe nî ñghènsə mfè'è aa a mbô ñgàñfà'â yĩ. ⁷ Yesu a swon mə, “Yê ñi, wa mə zì tsi'ĩ tsitsòñè!” Mbɔɔnə a mbo ñu yĩ

mə a lèè innù jii mə àŋwà'ànè yúlà a swonə mə i ka yĩ fè'è aà.

⁸ Aa mə Jɔn yii mə mə yù'u ŋki nyə innù ma jù aà. Nòò wa mə mə yu'u ŋki nyə innù ma jù aa, mə le ŋwò a mìkòrə angel wa mə à le ndì'i innù ma jù a mbo mə aa mə mə mii yi, ⁹ lá a swon a mbo mə mə, “Tsuu ajàŋə annù ma yú ló ghìrè! Wa mə bə aa nù àkòrə ghò a múm afà'à bo bì nù àkòrə bìlím bo, ñgǎŋntoo Nwí, bo bì bə bii mə bi lèè innù jii mə àŋwà'ànè yulà a swon aà. Mii bə Nwí.”

¹⁰ A bú ñswon a mbo mə mə, “Tsuu ntoo yii mə àŋwà'ànè ma yú a swonə nlon innù jii mə ka yĩ fè'è aa a alò'òsè ló lèè nlon mə wa nòò à tìgə a abó. ¹¹ Tá nù ñghìrə innù jii bi tá à ghɛɛ nî mbii a ŋka ñghìrə innù jii bi, tá nù yii mə a ghìrə innù nsinə aa tá à ghɛɛ nî mbii ŋka ñghìrə innù nsinə. Tá nù yii mə a ghìrə innù jii i tsinə aa, tá à ghɛɛ nî mbii ŋka ñghìrə innù jii i tsinə aà. Tá nù yii mə à làa aa, tá à kì ntswe nlaa.”

¹² Yesu a swon mə, “Wa mə zĩ tsi'ĩ tsìtsòŋè! Ntugitə mìtsò'ònè mi afà'à, i zĩ i tso'ò afà'à ñù ñtsim i yònə a nî ànnù yii à le mfà'à aà. ¹³ Wa mə ni Alpha ŋki mbə Omega, mbə ntsyà mbii ŋki mbə njirə njim, mbə nloginə ŋki mbə nlwĩ'ísé.

¹⁴ “Mbocnə a mbo bə bii bi s'ĩ mə itsè'è jyaa i laa, ñlon mə mbə bo jii fɪntà fɪ ati fɪ ntswéntì fya, ñki ntsya ni mìntsú mi ibu'u mya, ñkuu wa njò'ò àlà'à. ¹⁵ Bulà bə ka yi təə a abɛɛ kaa wa'à ghu kuù, mbu jya, nî bìsòrè, ni ñgàŋajirè jya, ni ñgǎŋnzwitə bə, ni ñgǎŋmmii bìnwĩ bi adànè

àdànghè, ni nù ntsĩm yĩ mē à kǒŋ nghìrē innũ mbwe'esè aà.

¹⁶ “Wa mē Yesu, mē tòo angel ghà a mbo bù, ni ntoo yulà a mbo ñghotē jyá. Wa mē laa mbē ntigē ñgìgè bo bì nanəbirè David wâ, mbē fĩnjòn fĩ títugē fĩ fĩ ta aà.” ¹⁷ Azwĩ ya nì Mũngèn wa swon mē, “Zĩ.” Tâ nù yĩ mē à yu'ù aa, tâ à swon mē, “Zĩ.” Tâ nù yĩ mē ñjĩ ñkĩ i yanə nii aa tâ à zĩ, tâ nù yĩ mē a yè'ètē aa, tâ à kwērē ñkĩ ntswéntì tì tũ.

¹⁸ Mē wà'àsè a ñũ ntsĩm yĩ mē a yu'u ntoo yĩ mē i fè'è fàa a mûm àŋwà'ànè yulà yĩ mē a swonə nĩ ìnnù jĩi mē i ka yĩ fè'è aà. Mbē nù tsù à ku'usē annù ghu bon Nwĩngòn à ka yĩ kii kù'ùsē nii nighòò ni ñkwǒŋ bē nya mē bi űwa'anə fàa mûm àŋwà'ànè aà. ¹⁹ Mbē nù tsù a fi'itē nighàà nĩ tsu fàa mûm àŋwà'ànə ntoo yù yĩ mē a swonə nĩ ìnnù jĩi mē i ka yĩ fè'è aa, bon Nwĩngòn à ka yĩ kii kwērē a yĩ atii fĩntà fĩ ati fĩ ntswéntì fya mē a tswe wa mûm ñjò'ò àla'a yĩ ñlàà manşə ya aa, mē bi űwa'anə fàa mûm àŋwà'ànè aà.

²⁰ Yu wa yĩ mē à swon innù ma jũ aa, à swon mē, “A laa mē mē zĩ tsi'ĩ tsitsònghè.” Amen. Zĩ a Mmà'àmbĩ Yesu.

²¹ Tâ ìbǒŋ Mmà'àmbĩ Yesu tâ ì tswe a mbo bē bi Nwĩ bi tsimè. Amen.

Bafut
Bafut: N̄toò Kristo yî N̄sigìnè: mìkàà yî mfiì New
Testament

copyright © 1999 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: Bafut

Contributor: Wycliffe Bible Translators, Inc.

All rights reserved.

2022-10-27

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 21 Feb 2024 from source
files dated 27 Oct 2022

5d039b4a-c9a1-50b1-8a61-176cf48aa271